

Gloria a Dios en las alturas y paz en la tierra a los hombres de buena voluntad.

¿Dónde está esa paz anunciada por los ángeles de Belén?

¿Acaso estas palabras no son más que una poesía?

Nos contesta el mismo Espíritu Santo: "Lo que uno siembra recoge. Quien siembra en la carne, de la carne también recoge..."

La paz es la flor perfumada de la vida verdaderamente cristiana, cimentada en conocer y amar a Dios, en darle gloria, y tratar a su prójimo como hermano...

Hoy día la gente tiene mil preocupaciones que les impiden pensar en Dios y cumplir sus mandamientos... Todos se buscan a sí mismos...

La paz no se goza en halagos. Para los impíos no la hay.

El único camino para conseguirla es: dar gloria a Dios, ofrecer un corazón lleno de amor agradecido al Niño Jesús, pobre en el pesebre, humillado en la cruz; renunciar a sí mismo para beneficiar a los demás.

El mundo perdió la paz. Pero cada cual personalmente puede conseguirla: imitando a Jesús en su amor hacia Dios Padre y en su caridad con nosotros, sus hermanos.

¿Quizás lo comprenderás tú también junto al pesebre?

BOŽIČ 1941 IN NOVO LETO 1942

Polnočnica na Paternalu, Avda. del Campo 1653.

Na Avellanedi maša ob 10 uri.

Molitve ob 16.30 v kapeli bolnice Alvear.

Novo leto — Maša ob 10 uri na Avellanedi.

In povedat so prišli
z neba božji angeljci
Dete božje je rojeno,
v jaslice je položeno.

Kolkor zvezdic je neba
v čast naj detetu miglja,
tudi mi ga počastimo,
lepo se priporočimo

Ti nebeško Detece,
sliši, česar prosimo te:
daj nam vsem v nebesa priti
angeljcem se pridružiti

Srce moje vzemi si,
ga v ljubezni vnami ti:
Jezušček z ročico svojo
blagoslovi dušo mojjo.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je mesečnik.

Uredništvo:

Pasco 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefón 48-3361 (48-0095)

Kliči od 11-13 ure in po 8 uri večer.
sredah in petkih ni doma.

Uprava:

Paz Soldán 4924

Telefón 59-6413

Registro de Prop. Intelectual 81190

CERKVENI VESTNIK

BOŽIČ: Polnočnica na Paternalu.

Ob 10 uri na maša Avellanedi.

Molitve ob 16.30 v kapeli bolnice
Alvare (Warnes).

28. DEC.: Maša na Avellanedi.

Ob 12 uri pri sv. Rozi za Janeza
Nabergoj.

NOVO LETO: Maša ob 10 h na
Avellanedi za Jožefa Goston.

Ob 12 uri pri sv. Rozi za Jakoba
Jeram.

4. JAN.: Maša na Paternalu za
Viktorja Kerševan, zapoje žalni
zbor.

Pri sv. Rozi ob 12 uri za Franc
Lisjak.

Molitve na Paternalu.

11. JAN.: SHOD V SAN ANTO-
NIO DE PADUA.

Ob 9 uri masa za Kati Podreka.

Ob 10 uri za rajne Kragelj.

18. JAN.: Maša na Paternalu za
Olgo Makuc.

Molitve na Avellanedi.

25. JAN.: Maša na Avellanedi.

Molitve na Paternalu.

V SAN ANTONIO DE PADUA bomo pohiteli 11. januarja. Lansko leto sem imel težave radi tega, ker ste odlašali preveč do zadnjega z nakupom vozniških listkov. Kar težko sem letos dosegel posebni vlak, v upanju, da mi letos ne boste napravili iste nevedčnosti in vas zato prosim da si

Poskrbite pravočasno za vozne listke za San Antonio. Nekateri čakajo zadnjega dne radi vremena. Seveda oni nič ne pomislijo na težave, ki jih s tem povzročajo tistim, ki nosimo odgovornost za stvar. Zato upam, da mi letos ne boste delali težav, temveč si boste že sedaj preskrbeti vozne listke in tako zagotoviti red.

Cena vozniških listkom je:

Iz Pl. Once za velike 1.10, za male 0.55.

Iz Floresa 0.85 in 0.45.

Iz Liniersa 0.60 in 0.30

Vozne listke lahko dobite na:

Paternalu pri Laknerju (Warnes 2215) in v šoli Paz Soldán 4924.

Villa Devoto pri Klanjsku (Fran. Beiro 5327) in pri Madonu (Marcos Sastre 5655).

Villa Lynch pri Živeu (Roque Acordini 641).

Avellaneda: v društvu Almafuerde 253 pri Preinigerju in v Almacenu pri Gombocu (Dean Funes 254).

V centru mesta: Pasco 431 (Santa Rosa de Lima).

Zelo lepo prosim, da si preskrbite listke preje in da ste točni na postaji.

Vlak odhaja iz Plaza Once Subteraneo. ob 8 uri 3 minute.

Kdor želi imeti preskrbljeno tudi za hrano, naj si kupi tudi listek za "asado" ki stane za odrasle 1 \$, za male (do 16 leta) pa 0.50 \$! Tudi za to prosim, da si

"LA VIDA ESPIRITUAL"

es una revista mensual de la Colectividad Eslovena.

Para satisfacer también a los que no conocen el esloveno, publica algunas páginas en castellano.

Invitamos a los simpatizantes que también se suscriban y consigan suscritores y avisos para contribuir al seguro sostenimiento de esta revista. El abono es solo de 2 \$ anuales.

EL DIRECTOR de la Revista es el capellán de la Colectividad, Pbro. Juan Hladnik, residente en la Par. Santa Rosa de Lima, Pasco 431. Telef.: 48-3361 y 0095.

ADMINISTRACION: Paz Soldán 4924. Tel. 59-6413.

preskrbite pravočasno, da ne bo zmanjkalo dobre pečenke.

Imeli bomo s seboj tudi pijače.

Popoldne bo pa poskrbljeno tudi za veselo razvedrilo.

Po sveti maši bomo stopili na vrt naših sester, kjer bomo imeli oddih, zabavo, okrepitev, pijačo in nedolžnega veseljca, dokler ne bomo odhiteli v cerkev, da zapojemo Mariji litanije in odhitimo domov.

Lansko leto so bili vsi izredno zadovoljni s tem našim izletom, koristnim za dušo in telo. Zato boste gotovo tudi letos v velikem in še mnogo večjem številu pohiteli in si vozne listke pravočasno preskrbeli.

V MENDOZO

V Puente del Inca bomo postavili spomenik rajnemu g. Jožetu. Arhitekt Viktor Sulčič je izdelal krasen načrt. Stavbena družba Forn je prevzela postavitev spomenika.

Slovesnost blagoslovitve se bo vršila v nedeljo 8. febr. v Puente del Inca, kjer bo popoldne maša za rajnega v kapeli Puente del Inca, popoldne pa bo blagoslov spomenika.

Pri teh dogodkih bodo sodelovali mnogi ljubitelji argentinskih planin, tako iz Mendoze kakor od drugod zato upamo, da bo tudi med nami mnogo takih, ki bodo pohiteli tja ob tisti priliki.

Oni naši ljudje, ki premorete svoj lastni avto ste posebno povabljeni, da izrabite tisto priliko in bi mogli obiskati svoje znance v Rosariju, Cordobi, Rio Cuarto ter v Juninu, ker vse tod vodijo dobre ceste v Mendoza.

YUGOSLAVIA SIGUE RESISTIENDO

Ultimamente nos han venido noticias fidedignas sobre las actividades de los patriotas en Serbia y Bosnia. Hay provincias enteras completamente dominadas por las tropas del general Mihajlović, que lograron exterminar muchísimos invasores, viéndose obligado Hitler mandar allá cinco divisiones completas, que apenas lograron mantener el dominio sobre los ferrocarriles de más importancia, registrándose con todo continuamente interrupciones por los atrevidos guerrilleros, causando daños enormes en material y en vidas.

Hubo negociaciones parlamentarias en las cuales Mihajlović rechazó las propuestas alemanas indignado por el trato injustificado del invasor, justificando su movimiento liberador como legal, ya que los alemanes no cumplieron por su parte una condición esencial del armisticio: de no despedazar a Yugoslavia.

Quisieron sofocar la sublevación con la amenaza inaudita de destruir por comple-

to a Belgrado, capital yugoslava y exterminar toda su población (300.000), lo que provocó en todo el mundo una indignación tan grande que los tiranos no se atrevieron a llevar a cabo un crimen semejante.

LA TRIESTE ESLOVENA

Generalmente se cree en el mundo que Trieste es una ciudad italiana. Sin embargo fué una injusticia grande contra los eslovenos, cuando después del tratado de Versalles esa ciudad importantísima se entregó a Italia.

Muchísimas veces ya los eslovenos, la mayoría absoluta en las Provincias de Trieste y Goricia han sido acusados y condenados por las "actividades antifascistas" que siempre fueron la expresión de la voluntad de la población, reunirse con los eslovenos de Yugoslavia.

Ahora se trasladó otra vez el Tribunal especial italiano a Trieste para procesar a los acusados de varios actos de atentados y de sabotaje. Aunque la prensa italiana hace su mayor esfuerzo para demostrar al mundo de que se trata de una revolución comunista, para los conocedores de la situación resulta absolutamente claro de que todos dichos actos son la manifestación de la voluntad eslovena de liberarse del yugo fascista e italiano.

Es natural que ese movimiento también puede ser relacionado con él de los comunistas, ya que los eslovenos con gusto dieron la mano a los enemigos internos del fascismo, brutal no solo con las minorías nacionales sino también con el movimiento social de la clase obrera. Pero esa cooperación eslovena con el comunismo italiano es solo cosa externa, puesto que la ideología del movimiento esloveno se basa siempre en las tradiciones católicas y democráticas de nuestra nación.

Los nombres de los acusados demuestran claramente el fondo del movimiento. Son todos netamente eslovenos, pero algunos apellidos italianizados por la ley fascista, que no se avergonzó hacer borrar y cambiar apellidos hasta en los monumentos sepulcrales.

El Comité de los yugoeslavos de Italia (Venecia Julia), representante de los 35.000 emigrados de dichas provincias, dirigió un mensaje al nuncio apostólico, pidiendo intervención de la Santa Sede para salvar las 12 vidas que parecen condenas a la pena de muerte.

Entre los acusados figura también un hombre de gran ciencia, Dr. Čermelj, cuyo "crimen" es haber publicado, hace ya años, en inglés un libro, que con las estadísticas exactas demuestra el carácter yugoslavo de las provincias de Trieste, Goricia, Pola y Fiume.

A través de las noticias referentes al dicho proceso se entrevé claramente la cooperación eslovena con el movimiento patriótico yugoslavo, un hecho que más tarde servirá de argumento eficaz para demostrar los derechos eslovenos y yugoeslavos sobre Trieste, Goricia, Pola y Fiume.

† Jožef Goston

so umrli v Cepincih na Prekmurskem, stari 75 let.

Tukaj žalujeta za rajnim očetom 1 sin in ena hči, poročena s Hermanom Korpič.

Doma zapuščajo 2 sina in 2 hčeri.

Maša za rajnim bo na dan Novega leta na Avellanedi ob 10 uri.

BOŽIČ JE SPOMIN

rojstva Našega Gospoda Jezusa Kristusa, učlovečenega Sinu božjega.

Za premnoge je to le lep spomin iz mladih dni, ko je jedel potice in šel k polnočnici. . . .

Pa nam mora biti Božič neskončno več, ker je spomin neizrekljive ljubezni božje do nevrednega človeštva.

Toda na žalost smo ljudje le preveč radi taki, da ploskamo zunanjemu videzu in glasnemu kričanju, da hvalimo tistega, pred katerim trepetamo. . . . ne menimo se pa za skrite dobrote nebeškega Očeta in Njegovega Sina.

Neskončno dobri Bog je svojega edinega Sina dal v dokaz ljubezni za odrešenje vseh ljudi.

On ne maščuje človeške nehvaležnosti z oostrostjo kot jo zasluži.

Potrpežljivo čaka in daje vsakemu še in še časa, da bi sprevidel svojo zmoto in se spreobrnil.

Ki nas po svojih duhovnikih in sveti cerkvi, po zgledu svetnikov in po skrivnem delu svoje milosti v dušah še in še kliče kot dobri oče svojega izgubljenega sina.

Ki nas vabi celo k spovedi, da odpusti vso nezvestobo in se da v objem in ustopi celó v nevredno srce pri sv. Obhajilu.

Ta dobri Bog, ki hoče biti z nami kot naš dobri oče, ki nam kljub naši nehvaležnosti ne odtegne zdravja in kruha. . . . ki včasih v svoji ljubeznjivosti tudi bolj ostro poseže v življenje te in one družine, da bi jih spomnil, da so ljudje z neumrljivo dušo, ki se nam šele po smrti odpre vsa resnica in razblini varljivi videz sedanjosti. . . .

Ta predobri Bog, kateremu smo dolžni vse kar imamo in moremo in premoremo, v čigar rokah je vsak hip vsa naša sreča in nesreča, ta naš nebeški Oče, ki ga bi morali ljubiti z vsemi silami svoje duše in srca, zahteva od nas samo zvestobo in skrite ljubezni.

RAZODELA SE JE MILOST BOGA, NAŠEGA ODREŠENIKA

Beseda "božič" je koncem adventa sleherniku v ustih. Toda kako čudno pojmuje svet božič in njegovo skrivnost! Skoraj bi smeli reči: kolikor ljudi, toliko naziranj o božiču, ali z drugo besedo, ljudje pojmujejo in praznujejo božič tako, kakršni so pač sami. Posvetno, materialistično. Zato je božičnemu praznovanju treba vrniti zopet njegovo krščansko vsebino in krščanskega duha! Naša doba je postala podobna prvim časom krščanstva, ko so verni kristjani praznovali svoje "skrivnosti" ob zasmehu poganskega okolja. A kakor je luč Kristusova prisijala tudi iz katakomb, podzemskih grobišč, in osvojila človeška sreča in je prav stanovitna in neustrašena vnema prvih kristjanov takratnemu svetu bolj kot vse učene filozofije bila najjačja glasnica k spreobrnjenju, tako tudi današnja doba potrebuje takšnih gorečih kristjanov, **apostolov zgleada**, ki bodo s svojim notranjim ognjem vžgali tudi sreča drugih.

Osnove božičnega slavlja

Apostolat Katoliške akcije nam živo kliče, naj vsem mlačnim ter zašlim znova prikažemo lepoto in vzvišenost krščanstva, njegovih resnic in njegovih praznikov ter jih z veličino božje luči zopet pridobimo za božje življenje. Zato pa moramo sami najprej dobro poznati vrednote bogoslužja in božjega nauka.

Kaj nam torej pomeni božič? Sv. cerkev praznuje božič kot skrivnost Kristusovega učlovečenja. "Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina" (Jan 3, 16). Na svet je prišla prava luč, da razsvetli

Ne bodimo torej tako hinauski in nevredni, da bi mu ostajali dolžni hvaležnost za sprejeto dobroto in ljubezen, ki je cena večne sreče, in zvestobe, ki nam bo v zagovor tedaj, ko nas bo tožila naša mlačnost in nevrednost pred večnim stolom božjim.

Ne čakajmo, kdaj nas bo Bog prisilil, da se mu uklonimo, ker tudi te milosti nimamo ničemer zaslužene in se tako lahko dogodi, da te bo Bog pustil v miru in uživanju na potu pogube in bo zate izgubljeno vse delo Odrešenja.

V ubožtvu je bil rojen naš Gospod, ki bi si lahko bogate gradove izbral za svojo udobnost. Najprej so ga ponižni in nevedni počastili in bili osrečeni s tolažilno besedo angeljskega oznanila, pač zato, da bi nam že s svojim vstopom na svet dal isti nauk, ki ga je pozneje oznanjal: blagor ubogim in ponižnim in njim, ki trpe krivico — gorje pa bogatinom, oholim in nasilnikom. . . . Danes se smejejo; kmalu pa bodo jokali!

Kaj lahko pozabi zemljan, da je naloga njegovega življenja postati podoben svojemu Odrešeniku, ne navezavati svojega srca na nobeno minljivo stvar in sejati ljubezen. . . . Tako lahko se zgodi zemljanu, da išče srečo v komodnosti, v časteh, samoljubju, v čutnih nasladah, v jedi, pijači, nečistovanju. . . . izogiblje se pa vsega, kar je žrtvu, kar boli, kar poniža. . . . In vendar je samo tisto, kar vodi do resnične sreče.

Tega nas uči naš Gospod s svojim prihodom, s katero je razodel ljubezen in odpuščanje.

Obnovite torej, dragi rojaki, svoje prijateljstvo z Bogom, očistite svoja srca grdih želja in veselo sprejmite svoj delež trpljenja v življenju, ki naj bo posvečeno plemeniti ljubezni do bližnjega in do Boga, pa boste v obilju doživeli tisti mir, ki ga svet ne more dati.

Mir, ki ga je prinesel Sin božji in ga v izobilju deli vsem, ki s ponižnimi pastirji velikodušno pohiti k Njemu, ki ga je mnogo in ubožnih kočah vernih zemljanov, malo pa v razkošju posvetnjakov.

vsakega človeka in odvzame krivdo slehernemu. Sprava padlega človeštva z razžaljenim Bogom se je mogla izvršiti le po bitju, ki je v eni osebi Bog in človek, in to je naš Gospod Jezus Kristus. O božiču torej najprej radostno slavimo tako imenovana "sacrosancta commercia" — sveto izmeno, izmeno med Bogom in človekom. Večna božja Beseda, druga božja oseba sprejme po Devici Mariji našo slabofno človeško naravo, "podobo hlapea" (Flp 2, 7), se s človeško naravo osebno združi in postane pravi človek. In po tem učlovečenju božjem postane tudi naša človeška narava deležna božje narave. Izvrši se sveti namen učlovečenja, da nas božja Beseda **zopet dvigne k Bogu**, to se pravi, nam dá postati deležnim božjega življenja, ki ga z naravno pametjo niti odkriti ne bi mogli, kaj šele z naravnimi močmi doseči. Učlovečenje nam na poseben način razodeva neskončno božjo **dobroto** in usmiljenje.

Način te izmene je skrivnosten, čudovit. Po učlovečenju postane nevidni Bog viden; viden, da ga moremo slišati in posnemati. Tako postane s svojim rojstvom nebeški Kralj **naš vzor, naša luč**, da nas z **zgodom** povede k Bogu.

Najbližji namen učlovečenja pa je naše **zveličanje**. Bog zato postane človek, da bi mogel **nase vzeti dolge sveta, za naše grehe zadostiti** in nas s svojim ponižanjem, s svojo **smrtjo ozdraviti**.

. . . . Vrh tega pa nam evangelist sv. Janez odkriva Odrešenika v njegovi nedoumljivi dobrotljivosti: da božja Beseda vsem, kateri jo sprejmejo, daje pravico, da postanejo **otroci božji** (Jan 1, 11—12). **Jezusovi bratje**. Bratstvo pa temelji v isti naravi. Jezus je spre-

Borba za domovino

Dr. ALOJZIJ KUHAR, London

Sedaj, ko je naš mali slovenski narod izginil, potopljen pod svojimi lastnimi solzami in pokopan pod razvalinami, ki sta jih nagromadila Nemeč in Italijan na večno lepi slovenski zemlji, je naša dolžnost, da ta narod izkopljemo iz razvalin in mu pomagamo nazaj v življenje. Malo jih je, ki so se rešili iz narodne nesreče na tuja tla. V vesti jih veže dolžnost, da svoje življenje žrtvujejo za prevzvišeni cilj odrešitve slovenskega naroda. Danes so oni zvočnik slovenskega naroda in na njih je legla odgovornost, da ga vrnejo nazaj k življenju.

Toda te borbe, ki bo odločila za stoletja naprej, če bo naš narod še živel ali ne, ne moremo in smemo voditi tja v en dan. Naša borba mora biti smotrena.

Smotrena? Kaj naj to pomeni? Nič drugega kakor to, da se prvič strnemo v eno samo vojsko, drugič da izberemo najboljše orožje, tretjič, da pogodimo nasprotnika na najbolj občutljivem mestu, in četrtič, da imamo pred seboj jasen cilj.

Strnjeni moramo biti v eno. Mi moramo vsi enako misliti, enako govoriti in enako delati. Vsi, to se pravi, vse ono, kar se nahaja izven užaloščene domovine. To so oni, ki so se rešili iz naše nesreče, in to ste predvsem vi, ameriški Slovenci. O usodi Slovencev se bo odločevalo na dveh točkah. v Londonu v Angliji, in v Washingtonu v Ameriki. Disciplinarnost, ki jo moramo kazati, mora biti neizprosna, medsebojno zaupanje in zaupanje v naše narodno vodstvo mora potlačiti vse zasebne ambicije in vsakogar postaviti v službo velikega, edinega cilja: osvoboditve našega naroda. Naj Bog prepreči in naša lastna pamet, da ne bomo šli v to borbo kot jata preplašenih ptic. Ampak edini, brez razlike političnih mnenj, brez razlike daljav, ki ležijo med nami, brez razlike zasebnih zaslug, ki jih ta ali oni morda ima. Če danes edinosti med nami ne bo, potem si ne delajmo nobenih iluzij glede naših bodočnosti.

Izberimo najboljše orožje. — Imamo dosti orožja na razpolago, toda vsako ni dobro. Naše najboljše orožje je brez dvoma jugoslovanska državna ideja. To orožje spoštujejo tako v Londonu, kakor v Washingtonu. To je naš največji kapital tukaj v Angliji in tamkaj v Ameriki. To orožje zgrabimo in ga izkoristimo do skrajnosti. Proti njemu ne morejo niti Italijani, niti Nemci, niti Madžari, niti Avstrijci nič. Slovenci bomo svoj najvišji ideal mogli doseči samo v okviru močne, čim močnejše in čim večje jugoslovanske države. Vsaka druga rešitev je slabejša. Za to mahajmo s tem orožjem. To pričakujejo od nas i angleška, i ameriška vlada. Ne perimo domačega umazanega perila pred angleško in ameriško javnostjo! Če hočemo dobiti Trst, če hočemo dobiti Goriško, Koroško, in drugo slovensko zemljo, jih bomo dobili samo v okviru jugoslovanske državne ideje, v okviru države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Življenje pomeni za nas samo jugoslovanska državna ideja. Življenja brez zedinjenja vseh Slovencev pa ni!

Kdo je nasprotnik, kako ga najbolj zadeti? Stvarnostim je treba pogledati v oči. Danes ni časa, da bi se opijanili ob

praznih zvonečih besedah. Naš nasprotnik je Nemeč, ki uničuje dve tretjini slovenskega naroda. Naš sovražnik je Italijan, ki uničuje ostalo tretjino. Naš sovražnik je Avstrija, je Habsburgovec, ki sta pridobila mnogo zagovornikov za to, da naj bi se ustanovila na razvalinah Evrope nova podonavska država, ki bi vključila tudi slovensko ozemlje do Trsta. Naš sovražnik je veliki mednarodni kapitalizem, ki računa z velikimi gospodarskimi edinicami, kajti samo tako misli, da bo mogel dobiti povrnjeno, kar je zapravil v sedanji vojni. Naši nasprotniki so tudi vsi oni med nami, ki se dajo zavajati v hujskanje proti Hrvatom ali proti Srbom; ter so postali sami grobokopi svoje lastne svobode. Nasprotnike, ki jih je cela vrsta in ki komaj čakajo, da se v naši fronti pokažejo razpoke, da bi jo lažje zdrobili, moramo udariti tam, kjer je najbolj ranljivo, namreč v prepričanju, da se bo jugoslovanska državna ideja sama od sebe razletela. Našim sovražnikom pokažimo strnjeno fronto. To bo najhujši udarec za nje! Zamahnimo proti Italijanom tudi s trpljenjem naših Slovencev v zadnjih 20 letih, z dokazom, da so Italijani prelomili ne samo prisego, dano Slovencem, marveč dano tudi Angliji in Ameriki, katerima so obljubili, da bodo stražarji za hrbtom Nemčije. Po Avstrijcih mahnilo z našo Koroško, ki so jo ugonabljali celo takrat, ko so imeli navidezno katoliške vlade. Po Madjarjih udrihajmo s prelomom prijateljske prisege iz leta 1913, ki je bila podpisana. Udrihajmo po njih vseh, da so bili in so sotrudniki germanskega vandalizma in upamo, da morajo skupno z Nemci sprejeti kazen, ne pa plačilo. Toda udarjajmo z jugoslovansko roko! Ne z drugimi, ker sicer bi se znalo pripetiti, da bi nam orožje odletelo iz rok. Udarjajmo strnjeno, pametno! Ne sme nas voditi strast, ki je slepa, marveč modrost, ki naprej vidi in sklepa.

Imejmo pred seboj jasen cilj. Kaj hočemo? Prvič hočemo, in sicer z vso dušo hočemo, da se v tej svetovni vojni vse slovensko ozemlje združi. Drugič hočemo, da to ozemlje pod nobenim pogojem ne sme priti v kakšno zvezo ne z Nemci, ne z Italijani ali ne z Madžari, ki so sedaj vnovič in zadosti prepričljivo dokazali, da napram Slovanom nobene besede ne drže. Tretjič hočemo, da pride to zedinjeno slovensko ozemlje v novo, notranje okrepljeno jugoslovansko državo, ki bo plod prostovoljnega in radevoljnega pristanka vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev na podlagi enakih pravic in enakih žrtv. To je ravna črta. To je jasen cilj. Če ga imamo pred očmi, poti zgrešiti ne moremo in vsaki skoki na stranpoti so izključeni.

Ta naš program odgovarja popolnoma štirim velikim Rooseveltovim Svobodam: Svobodi vesti, svobodi govora, svobodi pred strahom in svobodi od potreb. Svoboda vesti in govora zahtevata zedinjenje Slovencev in njihovega ozemlja. Svoboda pred strahom zahteva, da se slovensko ozemlje ne vedno zavaruje pred bodočimi nevarnostmi, in svoboda pred potrebami zahteva, da se Slovencem v Jugoslaviji izroči Trst ne samo iz narodnostnih, marveč iz gospodarsko-kulturnih razlogov.

Tako se borimo za slovenski narod, pa uspeh ne bo izostal!

jel našo in mi z vstopom v krščanstvo in Kristusovo milost postanemo deležni njegove.

Pomniti pa moramo, da Kristus ljudem ni dal dobrot svojega učlovečenja le ob svojem vidnem prihodu na svet, marveč Kristus se tudi danes daje vsakemu izmed nas kristjanov. "Božje razodetje" prihaja k nam z milostjo božjo vsak čas, zlasti pa še ob svetih dneh. Tako nam našega Boga razodeva sv. evangelij, razodeva njegove nauke in njegovo življenje kot najvišji vzor, obenem pa z lučjo božje milosti daje tudi umevanje božjih resnic in skrivnosti. Še čudoviteje se nam božji Zveličar razodeva v mašnih skrivnostih. Res so Marija in Jožef in presrečni pastirji vidno, na lastne

telesne čute doživeli božično skrivnost, a tudi mi jo doživljamo resnično, čeprav zakramentalno. Kakor Marija in Jožef z betlehemskega dogodka stopita v neposredno božjo bližino, tako tudi duhovnik in z njim verno ljudstvo pri presv. evharistični daritvi more jemati v naročje, v svoje roke svetega Boga, tam v Betlehemu skritega pod podobo človečnosti, pri mašni daritvi pa pod podobo zakramentalnih stvari kruha in vina. Kar so srečni pastirji smeli videti, to srečnejši kristjani smejo tudi okusiti pri evharističnem obedu sv. obhajla. Kako globoko je krščanstvo, kako sveti, nedoumni so božični prazniki!

No lo recibieron...

Vino a los suyos, y los suyos no lo recibieron.

Pero a todos los que lo recibieron, los que creen en su nombre, dióles la potestad de llegar a ser hijos de Dios... Y el Verbo se hizo carne y habitó en medio de nosotros (San Juan, cap. I.)

No sólo el Fausto de Goethe se asombró de estas palabras. A todos los incrédulos y racionalistas les sucede lo mismo, pero deteniéndose seriamente y buscando la razón última de las cosas, ellos con Fausto también llegarán a admitir el más allá.

El genio humano fabricó barcos, que le abrieron los inmensos océanos y le permiten dar la vuelta en derredor del mundo pero al fin debe volver al punto de salida...

Levanta el vuelo sobre todos los horizontes, bajo las estrellas que sonríen indiferentes al verlo obligado a aterrizar sobre el mismo planeta, quizás el más pequeño entre todos...

Inventó instrumentos que le sirven para mil usos, pero no es capaz de producir un solo gusanito con vida, ni una sola plantita que pueda florecer y reproducirse...

Descubrió los microbios que amenazan su vida, pero en el funcionamiento de los órganos le queda un secreto inexplicable.

Puede combatir la enfermedad, pero debe admitir su impotencia frente a la muerte.

Busca las causas del mal, pero el sufrimiento lo aterra.

Sócrates, el sabio más clásico, llegó a cristalizar el resultado de su saber en las palabras conocidas: "Hay quienes se glorían con su ciencia. Yo, por mí, estoy contento, de haber logrado darme cuenta de que no se nada". Quiso decir que lo poco que uno puede conocer solo le abre infinitas y profundas incógnitas.

Los niños se alegran con las lecturas ilustradas y muy poco se preocupan de quien es su autor y como compuso las figuras y los cuentos. Pero un hombre inteligente escrutando los problemas que lo rodean no puede contentarse con la actitud de los niños.

Al darse cuenta de su impotencia frente a las realidades tan abrumadoras, ellos levantan humildemente sus miradas hacia los mensajeros divinos que en la Noche Buena anunciaron la venida del Salvador y le dan entrada a El, para recibir de El primero la aclaración de las oscuridades y luego "la potestad de llegar a ser hijos de Dios".

DIOS SE INCLINO SOBRE EL MUNDO

Es a la luz de Su doctrina que comprendemos que por la rebeldía de Adán y Eva entró el desorden en la Creación. Ellos, no queriendo quedar a las órdenes de Dios, que les garantizó todas las condiciones de la dicha, se dejaron deslumbrar con las promesas mentirosas del diablo. Ya que más crédito dieron al demonio halagador que a Dios, de quien recibieron la vida y la dicha del Paraíso, cayeron así en la servidumbre del maligno. Pero ni siquiera después tuvieron la humildad de pedir perdón... De allí vino, como consecuencia inevitable, la realización de la amenaza divina: la maldición con los sufrimientos y la muerte con las enfermedades. En sus representantes toda la humanidad y el mundo renegó de su Dios, quien, dejando en la Creación inconciente las mismas leyes naturales, al hombre lo abandonó a merced del demonio. Es lo que Adán y Eva libremente eligieron. Y es el premio que el demonio siempre tiene preparado para todos los que prefieren los placeres sensuales a las promesas divinas.

Por el poder del demonio sobre la humanidad entró en la vida tanta confusión — siempre producto intencionado del dueño de las tinieblas — y el hombre no sólo no pudo sustraerse a su servidumbre, sino que ni siquiera puede entrever claramente la totalidad de su desgracia, cuyo colmo lo espera en

la eterna condenación, ciertamente buen premio del demonio para sus secuaces...

Pero Dios esta vez también quiso poner en práctica la historia del hijo pródigo.

Cariñosamente se inclinó sobre su creatura ingrata, sobre la humanidad errante, para abrimos los tesoros de su infinita bondad, para mostrarnos la explicación de los problemas, darnos un ejemplo y un maestro inequívoco para nuestra vida, brindándonos también al Cordero Inmaculado, para expiar nuestros pecados.

Impotente la humanidad, para resolver los enigmas que la rodeaban, se hallaba lo mismo incapaz de reconciliarse con su Dios ultrajado. La Justicia de Dios exigía una expiación adecuada. El hombre no pudo dársela, como no puede con un trozo de papel simple pagar una deuda de 1000 \$.

Dios es justo pero es también infinitamente bueno. El se apiadó de su hijo infiel y fué esta vez la Bondad infinita la que intervino. El hombre no tenía con que pagar su deuda. Hay que darle pues, el cheque correspondiente para que pueda reconciliarse con Dios.

Así fué que la segunda persona de la Santísima Trinidad se hizo hombre.

La dignidad de la persona divina, del Verbo, se unió con la humanidad en Jesucristo, Dios y hombre, de modo que todas las acciones de su naturaleza humana, tenían, por la unión con la Divinidad, méritos infinitos. Y como anteriormente por el pecado de Adán, representante de toda la humanidad, cayó la maldición sobre toda la raza, lo mismo ahora, por el mérito de un hombre, unido con la Divinidad en Jesucristo, sale beneficiada toda ella.

EL MISTERIO DE NOCHE BUENA

Dios, en su infinita benevolencia, quiso inclinarse sobre el mundo maldecido, para levantar la raza desgraciada, volver a reconciliarse con ella y abrirle las puertas de la dicha eterna.

El misterio de Noche Buena nos presenta pues la llave, con la cual podemos abrimos la puerta de la dicha.

Para los incrédulos la Noche Buena no es más que un trozo de poesía. La luz del portal de Belén no alcanza a disipar sus oscuridades, ni a levantar la pesadilla de sus penas, ni a infundirles esperanzas consoladoras... mientras a nosotros, los creyentes, nos habla San Juan con términos inequívocos: "Los que lo recibieron, los que creen en El, pueden llegar a ser hijos de Dios..."

El nos ha tendido su mano. El quiere renovar la amistad con nosotros, lo que no podemos hacer en virtud de nuestros méritos personales, podemos lograrlo "por la recomendación" de Jesucristo, firmada con su sangre redentora.

¡Debemos recibirlo!

Otra vez se repite la historia de Noche Buena.

Una mujer, que pronto ha de ser madre, y un hombre, pobres los dos... ¡Ay! De haber ido rodeados de lujo, la primera puerta se les hubiera abierto.

Pero Dios no lo quiso así. Ni quiere que la verdad de El vaya presionando a los espíritus con "las doctas charlatane-

Kaj se vam zdi, pastirčki vi?

Vstanite, oj bratje, vstanite,
ker vabi nas angel nocoj.

Tja v Betlehem z mano pojdite...

Koliko skrbi imajo naši otroci pred božičnimi prazniki. Pregledati je treba jaslice, globoko in varno shranjene v stari družinski skrinji. Za časa je treba popraviti nogo pastirčku. Lani se je ponesrečil. Nestrpni naš mali Nacek si je namreč jaslice preblizu ogledoval. Drugemu je odpadla piščalka. Kako bo piskal Jezuščku uspavanko? Nekaterim ovcam se je tudi volna nekoliko preveč ogulila od samega občudovanja. Smetete se? Pač ne razumete se več na take važne stvari. Le pustite naše otroke. V tem imajo oni besdo in morda je njih skrb mnogo več vredna nego vsa naša modrost.

Kaj pa mah? Ali ste že poskrbeli zanj? Da ga bo več vrst: takle, da je ko žamet, ves židan, za popašene kraje, in nekoliko daljši za travnike, zrele za košnjo. A, ti že veš natančno, kje ga najdeš v naši meji. Pa če zapade poprej sneg? Kaj pa da si že na to misliš.

Kako se otroci zanimajo za vreme? Ali ti je to sedaj razumljivo? Kakor pred romanjem na Brezje ali pred kakšnim šolskim izletom. Mamica, kaj praviš, ali bo jutri sneg? — Kaj me toliko izprašuješ. Kaj jaz vem. — Mamica, pa nocoj je tako čudno oblačno; kaj ne, da ne bo dežja? — Kdo naj potolaži otroško tako radovedno zaskrbljenost? Edino tvoja potrpežljivost, mamica!

Pod organistovim oknom imajo ta čas mnogo sestankov. Prisluškovat hodijo. Pevci se marljivo pripravljajo. Predelati je treba vse naše častitljive stare božične pesmi, da bodo ljudje veseli. Vsa cerkev, nabasana do zadnjega kotička, bo spremljala, polna praznične svečanosti, zborovo petje in uživala izredno ljubko doneče orgle. V to čudovito petje ljudskih grl se izliva to božično noč vse, kar premorejo dobrega, lepega, plemenitega vsa ta krščanska srca. Pozabljene so vse grde sence življenja. Vsi se tako sladko vdamo čaru Jezuščkovega rojstva. Njegov edinstveni mir se usaj to blaženo noč razlije po naših ubogih človeških dušah.

Spodobi se, da se na tak velik praznik pokaže cerkveni pevski zbor, da se postavi organist s katero novo pesmijo. Na predavati je treba. Ali, z novimi pesmi je včasih kakor z novimi hišami. Lepše so morda, ali prijetnejše se počutiš v stari

hiši. Vsak kotiček ti je star znanec, najskritejše predmete najdeš miže. Pa nove stene, kako so hladne!

Koliko osebnih spominov ti visi na vsaki teh naših starih skromnih ali tako domačih pesmic. Ti priprosti napevi so priče tolikih veselih in žalostnih božičev našega slovenskega zasebnega in javnega življenja. Kakor na primer tisti stari steber na goriškem Travniku, ali spomenik Brezmadežne na jakobovem trgu v Ljubljani. Kakor naše slavne čudodelne slike naših narodnih svetišč, na primer Svete Gore pri Gorici, Svetih Višarj, Brezij in toliko drugih. Tako so tudi naše pesmice spomeniki.

Otroci, kakor da bi se šebolj zavedali vsega tega kakor mi odrasli, — v svoji nedolžnosti so mnogo bolj douzetni za lepoto — z vsem navdušenjem svojih nežnih src goje ta naš narodni zaklad. Kdo zna več pesmi, več napevov na pamet? Če nekđaj fant ni bil potrjen k vojakom, bila je to sramota. Tako te mora biti, in še bolj, sram, posebno tebe, dekcle, če ne znaš peti naših slovenskih pesmi!

Ali si morete misliti, recimo na Goriškem, božič brez pesmi "Kaj se vam zdi, pastirčki vi"? Kako ste mogli vendar tako kmalu pozabiti Njega, ki ste mu kot otroci tako radi prepevali:

Počeščen Ti, ki prišel si
odrešit vse ljudi!
Pobožno nam živeti daj,
da pridemo v nebeški raj:
tam slavo peli bolj ko zdaj
Ti bomo večomaj.

"Zveličar nam je rojen zdaj", ali "Glej zvezdice božje", ali In "Angelsko petje", pa "Poglejte, čudo se godi!", ali "Zveličar prelubi rodi se nocoj" in tako dalje, toliko še drugih prelepih biserov našega narodnega folklorja.

Ali te prav nič ne gane, ko te taka častitljiva priča globoke in trdne vere naših davnih dedov opominja:

Let tisoč in več je od one noči,
a Jezus še tisti med nami živi.
Srčno počastimo s pastirji ga zdaj,
zvesto mu služimo, da pridemo v raj!

Prijatelj mi piše z doma: "Kaj čudno se sliši, da praznujete božič na prostem in kako ste radi vročine iskali sence. Mislimo, da to ni pravi božič, in da ti bomo morali poslati

rias de la ciencia humana", como lo revela por San Pablo.

"Echaré la ciencia de los sabios, y la prudencia de los astutos reprobaré" habla la Sabiduría eterna por el mismo apóstol, ya que Dios no necesita del orgullo de los jactanciosos...

Al entrar en este mundo, el hijo de Dios no se puso insignias de su gloria eterna, para poner a prueba la verdadera generosidad de los hijos de Belén... No hubo quien lo hospedara... Vino a los suyos y no lo recibieron... Fue, porque lo consideraban inoportuno, porque querían evitar la molestia aparente en la situación de los esposos santos, que pedían albergue...

No tardó mucho en ser revelada la gloria del Niño, que había de nacer. Los coros de los ángeles pusieron de manifiesto la verdad sobre el niño que antes todos temían por "estorbo"...

Para todas las almas sigue repitiéndose la escena de la Noche Buena. Suavemente golpeando sobre la puerta de todo corazón se presenta el Huésped divino, sin ninguna insignia de su gloria. A lo primero que apela, es a la generosidad. No quiere presionar con apariencias.

Algunos quieren identificarlo antes... Si es o no del partido de ellos... Los que de su fé esjeran ganancia material.

Otros miden las palabras y gestos con los cuales se les presenta... Los que por alguna imprudencia del sacerdote o católico destacado rechazan la religión.

Hay quienes se asustan de su apariencia rigurosa... Son los cobardes, incapaces de sacrificar sus feas pasiones.

Muchos ni siquiera se asoman para ver quien llama... Es tan insignificante la Hostia de la Comunión, que no le dan importancia ninguna... ¡Para qué confesar y comulgar! Ni les llena, ni les divierte, ni les da ganancia alguna...

Así desfila por las puertas de los corazones humanos Jesucristo, brindando a todos el mérito de su Encarnación y Pasión... pero la mayoría se asusta de El, tomándolo por "estorbo".

¡Los miserables!

Viene a su propiedad y los suyos no lo reciben.

No tienen pruebas de que los que lo reciben llegan a ser hijos de Dios.

¡Cuántas alegrías disfruta un alma en unión con Dios, sólo lo saben los que lo experimentan!

¡Cuántos consuelos halla el pobre en el pesebre, el enfermo al pie de la cruz, el afligido al lado del tabernáculo!

Y cuando en la muerte otros rugen desesperados, aquel que abrió su corazón a los llamados de Jesús, a su vez encuentra abierta la entrada a la dicha eterna.

PO ARGENTINI SEM TER TJA

Ta pa ima Ameriko, tako si misli marsikdo, ki čita moje doodiščine širom Republike. Nekateri menijo tudi, da sem vedno na potu, zato ker vedno čitajo o mojem potovanju in med tem seveda pozabijo, da je popis potovanja dolg celo leto, ker se nadaljuje skozi vse številke naše revije, poti je bilo pa le 14 dni.

A kljub temu je tudi na papirju že konec dolgega pota po argentinskem jugu, zato sem jo moral pa spet mahnuti ven v deželo, to pot na sever.

Pa ne morda zato, da bo kaj pisati, temveč zato, ker je bilo treba stopiti na obisk k rojakom po Rosariju in Cordobi.

V oktobru se mi je ponudila prav ugodna prilika, da pogledam v Rosario. V tem vele mestu, kjer živi nekaj stotin naših rojakov Slovencev in še mnogo več ustalih bratov jugoslovanske krvi, se je v dneh od 1 do 8 okt. vršila velika svečanost kronanja Rožnenske Marije, zavetnice mesta Rosario. To priliko sem hotel izrabiti, ker se lahko kaj več zberó rojaki na praznik rožnenske Marije, ki je v Rosariju močno upoštevan. Na 7. okt. se praznuje ta dan, ki nam nudi ugodno priliko da se kaj zberemo.

Vlak odhaja ob 19 uri. Menda je bilo to pot prvič, da sem imel v Rosario lepo potovanje. Doslej sem se tja vedno vozil med bliskom in gromom skozi nevihto. Oni večer 5. okt. je pa nevihta počivala utrujena od prejšnjega dne, ko je napravila veliko grdega razdejanja in napravila zelo mnogo škode.

V nabito polnem vlaku je kmalu postalo živahno.

Človek, ki nima zavezanega jezika kmalu najde družino in tudi kaj novega zve. Tudi jaz sem bil kmalu v razgovoru s sopotniki, ki so bili: dva trgovska človeka; krioža, in en angleški sin.

Najprej se je naš razgovor sukala okrog konjskih dirk... Pa na te stvari se jaz kaj malo razumem. Razumel sem se pač na mojega pramčka, ki sem ga imel kot kaplan v Metliki, ki sem ga marsikdaj ugrel pod menoj, a on je pa mene ugrel na svojem hrbtu; mrha mi je dal včasih kaj dosti opravka... če sva padla, sva pa tudi oba hkrati. In še celo politično preganjanje je moral trpeti siromak z menoj, ker so mu skoro odrezali eno uho, ker je bil preveč... "slovenski" s svojim gospodarjem... Siromak! Morda je pa tudi on postal sedaj vojna žrtev?... Da! Na mojega pramčka sem se razumel, pa tudi na mrhe, ki smo jih imeli doma, toda na konjska kopita v hipodromih se pa le toliko spoznam, da je zaradi njih marsikatera družina že prišla v nesrečo, srečo pa je na njih prav redko kdo našel...

vrečo snega, da ga boš imel vsaj pokazati."

Da. To bi bil pravi božič: Sneg in mráz zunaj v naravi, drevje vse bradato od ivja, jaslíce, prav domače in prijazne, vse z mahom obložene in polno ovac okoli njih, topla, velika peč v hiši, v cerkvi naše božične pesmi, — pa v srcu toplota božjega miru.

Solnce in vročina v naravi naj še bo, če drugače ne more biti. Ali ta led v srcih!...

Kakšen bo naš božič letos?

Bog se usmili nas, našega doma in celega človeštva, da bi našli iz sedanjih zablod zopet poti pravega miru:

Še mi kristjani radosti navdani

posnemat pastirje hitimo ta čas;

Lepo poklekajmo, ponižno recimo:

O Jezušček ljubi, usmili se nas!

DAVID DOKTORIČ

Moji sopotniki so pa bili za take stvari močno navdušeni; tako zelo so zanje vneti, da je eden prišel prav iz Tucumana, ostala dva pa iz Rosaria prav zato, da so igrali na teh tekmah... Pa ni nihče nič dobil. Koliko so izgubili, pa tudi ni nobeden povedal.

Iz konj smo kmalu prišli na tanke in na avijone... Pa smo se že sprehajali po ruski fronti. Seveda je bilo njihovo zaupanje dobljeno šele, ko so zvedeli, da sem Jugoslovan in tako smo kar takoj bili "frente unido".

Toda nikdar niso bili vsi ljudje enakih misli. Zato je seveda zmeraj bedak oni, kateri zameri drugim, ki nočejo enako misliti kot se njemu zdi prav... Pa je sedel na sosednjem sedežu mož, tip nemškega Hitlerja, navidezno zapičen v branje "Pampera", toda njegove oči so vsak čas bliskale proti nam. Tako siloviti so bili ti bliski, da so dobro nadomestili nevihto zunaj in samo to me je zanimalo, če bo tudi "treščilo". Prav to, da se je tako silno zanimal za moje besede, mi je dalo povod, da sem sopotnikom z vsemi stvarnimi dokazi obrazložil, da ne samo kot Slovenec in Jugoslovan stojim z Rusi in Angleži, temveč, da tudi kot katoliški duhovnik z vso pravico in dolžnostjo dam prednost zavezniški stvari.

Da ste ga videli "jokelna", ko je bliskal izpod čela, kako je menceal na svojem sedežu, kako je z zobmi škripal... Vsak čas bo treščilo, tako sem pričakoval. Pa se vendarle ni zgodilo nič podobnega, le jaz in moji sopotniki smo imeli s tem komičnim prizorčkom nekaj zabave in ob enem potrjeno vse, kar sem jaz o nemški oblastnosti in političnih metodah povedal.

Kar hitro smo bili v Rosariju, kjer me je čakala

ŽALOSTNA NOVICA.

Glasni vrvež se je vsul iz vlaka in prav tako glasna nam je stekla naproti pričakuju množica. Predno sem se dobro ogledal, mi je že vzela nekdo iz rok moj kovček.

A, Ti si Janez? Dober večer!

Bog daj, mi je odzdravil bratranec Janez Čuk in sva stopila proti izhodu.

Kaj je novega? Da danes ni treba dežnika kot druge krati....

Kô sva sedla v tramvaj, sem bral v spremljeval-

Panorama de Trieste, ciudad de 260.000 habitantes, donde fueron ejecutados 5 eslovenos por defender sus derechos nacionales. La ciudad misma tiene una población mixta de eslovenos e italianos, pero todos los alrededores son netamente eslovenos.

čevih očeh vprašujoči pogled, ki me je kar vznemiril.

Ali dobite kaj pošte od doma? sem pozvedoval.

Pride. Ni še tako dolgo, smo dobili pismo, je odgovoril on.

Vi, gospod Janez, ste kaj dobili? se je pozanimal on.

Odkar jebila pri nas vojska, nič. Zadnje je bilo pismo, ki so mi ga pisali mati 26. marea, to je en teden pred vojsko. Od tedaj je vse utihnilo. Nič dobrega ne pomeni ta molk! Bojim se, da bo žalostna prva novica, ki jo bom zvedel. Kar slutim, je to, da so morali naši pobegniti od doma tedaj, ko se je vojska začela, ker je dom ravno na meji in ker je bilo tam okrog vse utrjeno. Zvedel sem namreč, da so morali sprazniti vse domove okrog Cerknice in je bilo prav tako gotovo tudi pri nas. Kdo ve, kam so jih vlekli, kaj se jim je po poti zgodilo, kako so mati vse tiste grozote preživeli, kaj so dobili, ko so se vrnili nazaj domov... Sama boleča vprašanja so to in bo tudi odgovor nanja boleč. Skoraj se bojim pisma...

Torej ne veste prav nič od doma?

Oblmolknila sva. Jaz v boleštni slutnji, on pa v plahem molku, ki ga je čez čas prekinil z negotovim glasom.

“Da. Mi smo dobili pismo. Tudi od vašega doma nekaj omeni...”

Molče sem čakal. Začutil sem bridki trenutek, kate-rega sem že dolgo slutil.

Glas mu je zastal v grlu in bil sem jaz, ki sem prekinil morečo tihoto:

“Povej, Janez. Vem, da bo bolelo, toda saj znam pogledati v oči tudi bridkosti in tudi smrti. Povej, kar je, da bom vsaj vedel, ali sem zgubil vse, vse..., zgubil mater? je dom morda le kup oglja?...”

“Mati so vam umrli” je komaj slišno dahnil...

Kdor je že doživel sam, kako bridek je trenutek take novice, si pač more predstaviti težo, ki pade na človekovo dušo. Saj sem slutil, da se je moralo nekaj hudega dogoditi in tudi to novice sem v misli boječe dopuščal, a s tem hipom se je zrušilo za vedno vsako upanje, da je slutnja prazna. Stisnilo se mi je srce, in solza mi je stopila v oči, ko je moja misel obstala ob mrtvaškem odru drage matere, kateri sem obljubil, da se čez 5 let povrnem... in ker me ni bilo, me ne čakajo več... Gospod daj jim večni pokoj!

Ko sem spet dosegel oblast nad seboj, sem se pozanimal še za podrobnosti dogodka in sem zvedel, da se je to zgodilo proti koncu meseca majnika. Da je bila dva dni pred mašerino smrtjo na mojem domu ena njegovih sestra, ki je dobila mater na nogah, a čez dva dni so zvedeli, da je “teta v Rovtah umrla” in je šel njihov oče, brat moje rajne matere na pogreb...

Bridka je bila novica, ki me je čakala. Pa je vseeno bolje, da sem jo zvedel, kakor da bi še nadalje živel v negotovosti, a draga mati bi nemara čakali v vicah zastoj na molitev svojega sina...

Zvedel sem pa vsaj to, da so umrli doma in da so bili vsaj krščansko pokopani... Še danes pa gloje v meni negotovost o usodi bratov in sester.

Z vprašujočimi pogledi so naju sprejeli pri sestrični Kristini, kjer je moj dom v Rosariu. Večerja je čakala, toda kdo bi pač imel kaj volje do nje... ko je bila pa moja edina želja, da bi bil kmalu sam s svojimi mislimi in da bi pokleknil in zmolil molitev iz globine sreča in izkazal svojo ljubezen materi, kateri sem toliko dolžan...

Naslednje jutro je bila za 8 uro napovedana sveta

maša. Pač nisem računal s tem, da bo ta sveta maša moja prva daritev, ki naj ponese tolažbo materini duši, če jo potrebuje.

V živo me je zadela ta boleča vest. Ali naj opustim svoj načrt? Saj človek ni za na pot v takih okolištinah? Pa sem zaključil te misli s kratkim sklepom, da mi pač ne kaže drugega, kot spolniti začrtani program, kar se je tudi zgodilo.

Sveta maša je bila v kapeli pri naših sestrah in tudi nekaj rojakov je prišlo k tej prvi sveti maši za rajno mater.

Nato sem si izdelal načrt, kako bi mogel v treh dneh obiskati čim največ rojakov in se vdeležiti tudi slovesnosti kronanja rožensvske Marije.

SPET NA KOLESU.

Bratranec Metod se mi je ljubeznjivo ponudil za spremljevalca na mojem potu tisti dan. Stopila sva najprej do g. konzula, ki je pa imel tisti in naslednji dan toliko zadev radi navzočih diplomatov in kot naš uradni predstavnik na svečanostih, da si ga nisem upal nadlegovati z nikako prošnjo za tisti dan, a za naslednjega se mi je pa ljubeznjivi gospod konzul sam ponudil.

Krenila sva z Metodom v Saladillo, do “Jožeta brez roke”, kjer nas je že čakalo kosilo in smo pri skupni mizi razrešili zadevo potovanja po “Selu Sladkosti”.

Naši ljudje so na dolgo in široko razmetani tam okrog. V Rosariju je zelo v rabi oni lahki konjiček, ki teče na dveh kolesih in tako smo prišli na to misel, kaj če bi kar na kolo skočila z Metodom, in če bi naju tudi mali Jožek spremljal, ki za hiše ve...

In tako sem odložil dolgo suknjo, oblekel Jožetov suknjič, si pritrtil duhovski krogelje tako, kot sem ga nosil doma in pot je bila odprta.

Urni so bili naši konjički, toda novice je bilo pri vsaki hiši obilo, tako da nas je konečno le noč prehitela, predno smo mogli dokončati celotni načrt tistega dneva. Do Mavričevih in Žuljanovih nismo mogli več najti pota.

SMRT JE KOSILA

Vsako leto, kadar sem šel v Rosario, sem stopil za hip tudi do Brišarjevih, kjer me je vedno na moč ljubeznjivo sprejela mlada žena Ema. Pač nisem slutil lani in ona prav tako ne, da bo moj naslednji prihod zbral rojake k žalni sveti maši za rajno Emo Sigulin poročeno Brišar.

7. okt. je bila napovedana sveta maša zanjo.

Praznik v mestu rožensvske Marije naj zbere tudi Slovence okrog oltarja božjega. Sestre so pripravile lepo petje, rojaki so se pa tudi zbrali od blizu in daleč.

Kar zavzel sem se, ko sem po evangeliju obrnil pogled po kapeli, da spregovorim kako besedo. Saj je bila kapela polna. Res ni velika, toda za peščico rojakov v Rosariju je to zares lepa vdeležba. Gotovo več kot 50 rojakov, znanih in neznanih obrazov.

Le kaj naj bi človek povedal? Le kako naj bi spregovoril, da bi zbrani bolj globoko sprejeli besedo o večni resnici, od katere je vsa človeška sreča odvisna... Da ne bi v svoji skrbi za vsakdanji kruh ne pozabili na dušo, da bi se iz te pozabe zopet predramili v pravo spoznanje... Naj bi jim podal s pravo besedo nepozabna navodila, kako posvečevati življenje in ga živeti, da bo tudi duši kaj v prid... Kako obuditi v srečo dovolj glasno tisti klic, ki naj za dušo tako poskrbi, kakor za telesne potrebe opozarja glad in žeja... Da, tudi tukaj moram kaj storiti, da spolnim naročilo raj-

ne matere: da naj vse storim, kar morem, da rojaki ne bi zgubili v sovražni tujini svojih neumrjočih duš!

Rajna Ema je že odšla. Bila je blaga duša, ki je gotovo deležna usmiljenja božjega, in kar ji še treba, naj sveta maša in naša molitev stori. A nas, ki še begamo po solzni dolini, naj dvigne iz posvetnosti sveta misel in nauk naše vere, da smo samo popotniki skozi Adamovo dedščino, ki nikar ne zastavljamo preveč koraka na zapeljivih prizorih, katere življenje nudi človekovi poželjivosti, pač pa razumevajmo, da je modrost vseh modrosti ljubiti Boga čez vse stvari, svojega bližnjega pa kot samega sebe, da nas ne bo strah konca.

Tako rad pozabi človek, da je le najemnik v božjem vinogradu, ki samo na dan delamo in nismo nikdar gospodarji svojega dela. Kdor ima to v zavesti, se v zadnjem obračunu ne bo ogoljufal! Kdor pa pozabi na to dejstvo, bo pa kakor oni, ki se zasedi v gostilni in pride k obravnavi prepozno in zgubi vse, kar bi mu po pravici pristalo, če bi prišel pravi čas...

Ganjeni smo bili ob teh mislih in ganjeni ob topi pesmi, ki so jo sestrice tako globoko občuteno zapele, da se mi je kar misel trgala in molitev ustavila.

Po končani maši smo si še v roke segli in sem ob tej priliki prvič srečal dornberžana Kavčiča, ki je prišel s svojo družino prav iz Figueru, in so bili on in njegovi nepopisno zadovoljni, da so spet po dolgem slišali slovensko besedo in pesem. Dognali smo tudi to, da je bil Kavčič svoj čas orožnik v Rovtah in da prav dobro pozna moj dom... Le škoda, da je bil tisto minuto čas tako skopo odmerjen, da se nismo mogli kaj več pomeniti. Mudilo se je namreč že na pozorišče velikih rosarijskih dogodkov, kamor sem bil namenjen jaz in tudi rojaki.

NESPAMETNI PA PO SVOJE

Na ježi nad reko Paraná, tam kjer se začenjajo rosarijske ulice, so postavili veličastni oltar, kjer je bila kronana roženvenska kraljica, zavetnica rosarijskega mesta. Nad Marijinim tronom je oznanjal slavo rožnega venca velik molek, nameščen med dvema mogočnima strebroma. Vse doli proti reki so namestili tribune in sedeže. Na tistem prostoru se je ob priliki glavne slovesnosti nabralo skoro 200.000 vernikov, ki so z globoko zbranostjo sledili besedam in molitvam in dogodkom.

Nešetokrat se človek sreča z rojaki, kateri so tako daleč zapadli brezbožnosti, da so gluhi za vsako besedo. Pač tako kot ribe, ki v vodi ušes ne rabijo, ali kot je slep krt, ki mu ni treba oči pri njegovem delu pod zemljo. Menijo pač ti duhovni slepci, da je samo tisto kaj, kar se proda za denar ali kar nudi človeku nasladi. Tako daleč je otopelo kar je v njih človeškega, da so ostali samo s tem, kar je v človeku živalskega, da ima zanje vrednost samo tisto, kar daje kak užitek peterin čutom; za stvari, ki imajo priti jutri ali morda šele čez 10 let, nočejo imeti nobene misli. Podobno kakor pripovedujejo o puščavskem noju, ki si na svojem begu pred lovcem pomaga tako, da glavo vtakne v pesek. Neumna žival menda meni, da je ne vidi sledovalca, ker ona njega ne vidi več... Taki duhovni slepci imajo skrite prav na dnu svojih predalov božje spomine svoje mladosti in svoje matere. Božjega, globokega, nočejo nikdar nič brati, pač pa s slastjo požirajo vse tisto, kar je v skladu z njihovimi izpridenimi željami; dosledno tako, kot je napovedal sveti Pavel: "Prišel bo namreč čas, ko ljudje ne bodo prenesli zdrave resnice, temveč si bodo iskali takih učiteljev, ki jim bodo prijeto žgečkali ušesa z izmišljotinami in lažmi, ki jih

† Dr. Korošec, el político más grande esloveno, que tenía gran palabra en Yugoslavia.

El 14. de Diciembre recordamos el primer aniversario de su muerte.

Fue sacerdote católico y un notable sociólogo.

bodo tako zapeljali proč od Resnice in zavedli v zmote". Vsak čas je bila v človeštvu ta slabost, toda nikdar niso bili učitelji zmote tako nesramno predrzni.

Pa naj se človek izmika kakorkoli se hoče, nosi na svojem čelu zapisano resnico, da je ustvarjen za večnost, kjer ga čaka sreča in da si jo mora zaslužiti z življenjem na zemlji, kjer ga obiskujejo preskušnje.

Kdor pa meni, da bo imel nebesa na zemlji, je podoban tistemu, ki je pokosil žito preje kot je šlo v klas, — da bo imel preje — kruh...

Take vrste ljudje, kateri so svojo vero izdali in neverni postali, se v svoji zaslepljenosti često tudi s tem tolažijo, češ da je cel svet brezveren. Oni pač večinoma občujejo s takimi kot so sami, in na nesrečo je v človeku nagnjenje k slabemu tako močno, da človek dostikrat tudi zataji na zunaj to, kar je v njegovem srcu božjega, — ker ga je sram, da bi ga zato drugi poniževali in tako, zaradi strahu pred zbadljivimi besedami kakega nesramneža, mnogo, v srcu dobrih ljudi, kaže videz brezbožnih... Saj je prav ta ena najbolj značilnih preskušenj, katero mora človekova vera prestati. Brezbožni kričači večinoma ne naletijo na javen odpor med svojimi tovariši, pa si tako ustvarijo nmenje, da jim tudi znotraj vsi dajo prav... In je končna posledica tiste mahedravosti boječih kristjanov res ta, da tudi v njih opeša božja lučka, ker je pač niso nič negovali in branili.

Včasih pa božje sonce posije nekoliko močneje v duše in tedaj svet doživi čudno presenečenje, da se spet jasno pokaže stara resnica, da "je človekova duša po svoji naravi krščanska". Tako se je zgodilo v Buenos Airesu ob priliki velikega euharističnega kongresa v besno jezo brezbožnih, tako se je zgodilo tudi letos v Rosariju v veliko nevoljo hudičevih oprod. Silne množice ljudstva so pokazale javno, da se svoje vere ne sramujejo; so dokazale, da je večina naroda še vedno v sreju verna.

ROŽENVENSKA KRALJICA

Tako se je zbirala na pozorišču slovesnosti v Rosariju dan za dnem stotisočglava množica in so se stotisoči spovedovali in k božji mizi pristopali in obnavljali v sebi krstno obljubo morda pozabljeno, a gotovo zanamrjeno.

Okrog rožnega venca so se zbrali, v zavesti da je ta preprosta molitev eno najmočnejših orožij v človekovih rokah, s katerim more premagati svojo lastno slabost in izprosi od Boga po posredovanju Kraljice

EL EPILOGO DE LA TRAGEDIA DEL ACONCAGUA.

En el cementerio del Puente del Inca descansan los restos del Padre José Kastelic, que encontró la trágica muerte en las laderas del Aconcagua.

Para que la tumba de un Sacerdote tan benemérito no quede olvidada se levantará un monumento en Puente del Inca.

La solemne bendición del mismo se realizará el día 8 de Febrero con una misa en el Puente del Inca.

En esa ocasión tendrán los amigos de las montañas la oportunidad de ver la majestuosa y singular cumbre del Aconcagua y el Cristo Redentor.

Los preparativos están a cargo de la Colectividad Yugoslava y del Club Alpinista de Mendoza.

EXCURSION

EVES (Tucumán 702) está organizando una excursión de 5—10 de Febrero para visitar a Mendoza y participar en las dichas ceremonias y otras cosas interesantes.

Tren (1. cl.), auto, pensión incluido son 260 \$.

NA BOŽIČ

se vrše popoldanske molitve v kapeli bolnice Alvear. Tamkaj se je začel zbirati slovenski Paternal že davno in je že marsikdo tam tudi iskal zdravja.

Na božični praznik se vrše molitve v tisti kapeli in ste povabljeni vsi rojaki, da bomo tudi tam zapeli kakšno našo lepo božično pesmico in doživeli nekaj božičnega veselja. Molitve

NEKAJ ZA STARIŠE

NEKATERA TEMELJNA PREMISLJEVANJA 1. KONČNI CILJ VZGOJE

Cilj vzgoje je **popoln človek**, kakor ga danes potrebuje družina, občina, narod, država. V ta namen je treba izomikati um, voljo in sree; največjo skrb je pač treba posvetiti **volji**, ki je v modernem človeku močno ošibela, pa bi morala biti radi vsakovrstnih nra-
vni nevarnosti najmočnejša. Poleg tega pa je bila volja po izvirnem grehu tako močno prizadeta, da ji gre pri vzgoji največja pozornost; kajti od prave volje zavisi neizmerno veliko za čas in večnost. Vzgoja volje je torej več nego neka udrihница moderne dobe; vzgajati voljo je **vestna** dolžnost vseh vzgojiteljev, pa ne lahka, kajti vzgojiti je treba **dobro** voljo, ki se bo prilagodila volji božji, — **krepko** voljo, ki bo kljub vsem težavam in oviram izvrševa **svete** dolžnosti.

Kako vzgojiti tako voljo? Z modro in smotreno uporabo vseh prilik in sredstev, ki jih imav v izobilju na razpolago vsakdanje družinsko življenje. (O tem, kako posebej utrjevati voljo se bomo poučili v poznejših poglavjih.)

Končni cilj vzgoje je pa izražen v besedah božjega Vzgojitelja, ki je klical in šek liče mladini: "Pustite otročiče k meni...!"

Pisatelj Hattler d. J. pripoveduje, da je imel blizu njegovega stanovanja neki strugar svojo delavnico. Nekoč stopi Hattler k strugarju, da bi se z njim maio

Rožnega venca vse tisto, kar je res potrebno za dosego prave sreče.

Tudi mi smo po končani sveti maši pohiteli na pozorišče teh slovesnosti in prisostvovali zaključni svečanosti.

Ko so prišli zastopniki oblasti so švignile v zrak rakete. Nekje v višini se je kar nenadno odprl padobran in se je razvila iz njega zastava. Tako se je napolnilo nebo z nenavadnimi "pticami", ki so plule po sinjini in nosile argentinsko ali papeško zastavo na

porazgovoril; toda mojster je bil vprav odsoten. Kaj začeti? Za kratek čas se loti struženja; v stroj vtakne neobdelan les ter začne vrtiti. Rezilo krepko deluje, tako da so kar pršele iverice vsakasebi. Kar stopi strugar v sobo. Nespretni vajenec — Hattler — potoži, da mu nič kaj ne gre od rok. Mojster napravi resen obraz in reče: "Kaj bi pa pravzaprav radi naredili?"

Na to vprašanje Hattler ni bil pripravljen, zato reče: "To vprašanje je v tem položaju edino umestno."

Tudi vzgojitelj je — rekel bi — poklican v delavnico, toda ne, da bi delal nepremišljene poizkuse na otrocih, marveč da bi izvrševal odgovorno delo notranjega struženja na mladini. Vzgojitelju ni izročena kos lesa za obdelovanje, marveč otrok, delo božje, ki ima dušo in telo, um in prosto voljo. Ako starši niso na jasnem, za čem naj stremi vzgoja, da bo po božji volji, ne bodo nič prida opravili. Hiša, ki je izkažena in nesrečno zidana, se da deloma popraviti; slabo odgojenega otroka je pa težko, težko obrniti na dobro.

Prvo vprašanje vsakega vzgojitelja bodi torej: "Kateri je končni in najvišji cilj, ki moram, ki hočem zanj otroka vzgojiti?" — Kratek in točen odgovor je bil dan pri **krstnem kamnu**. V zakramentu svetega krsta je bil otrok preroden v novo, nadnaravno življenje; **postal je otrok božji**. To čast varovati, to plemstvo čuvati in lepšati je prvi in zadnji cilj krščanske odgoje.

Poglejmo zdaj, na kaj je treba paziti, katere moči je treba vpreči, da vzgoja ne bo izgrešila pravega smotra. (Nadaljevanje)

katerih so se poigravali žarki i vetriči.

Skozi veličastno razpoloženje navdušene množice je vsplala Marijina pesem in nato so intonirali "Te Deum". Stotine rdeče, modro in belo oblečenih strežnikov so vzvalovile; stotina duhovnikov je dvignila glas, tisoči belooblečenih deklic so dali nepopisno ljubkost svečanosti, ki jo je zbrani narod priredil v čast božjo in božje matere in v dokaz žive vere, ki daje toplo tolažbo tolikerkim strtim sreem.

(Dalje sledi)

BAJO EL SOL LIBRE

Con el número siguiente empezaremos a brindar a nuestros amables lectores la traducción de la novela "Bajo el sol libre" de Franc Finžgar, novela más popular eslovena, traducida ya en varios idiomas.

Dos motivos nos indujeron el deseo de traducir al idioma castellano dicha novela.

Primero por su tema tan actual en los presentes momentos. El contenido dramático de la novela nos trasladará a aquellos tiempos cuando los padres de los eslovenos venían ocupando su patria actual. Los majestuosos cuadros de su lucha heroica; la integridad moral e inocencia de la nación joven, robusta y llena de vida frente a la molición del Bisancio; la poesía de la vida pastoril; la lucha entre la nobleza del corazón y las intrigas de los aduladores; la sencillez de la vida en los bosques y campos y el lujo de la emperadora Teodora; la imagen angelical de la Liubiniza y la figura heroica de su hermano Iztoč; el humorista, músico, poeta y mensajero Radovan al lado del endemioado huno Tuñus; el venerable príncipe Svarun y el Upravda (emperador Justiniano) y el pérfido eunuco Spiridión...

El escenario de la novela son las orillas del Danubio y las regiones por donde avanzaron los eslavos hacia Constantinopla (Zarigrad — residencia de los Zares); el tiempo: año 520. Fué la época cuando sobre la decadencia de la antigüedad pagana sobreviene el renacimiento cristiano que realizó por intermedio de las naciones moralmente sanas y robustas que abrazaron con entusiasmo la religión del sacrificio, la fe de Jesucristo.

El segundo motivo de dar dicha novela es el septenario de su autor Franc Finžgar.

El autor es sacerdote católico, un predicador de los más populares, querido pastor de almas. Logró los honores más grandes, que una pequeña nación, como la nuestra, puede brindar, de los cuales el más grande fué el júbilo de toda la nación con el motivo de su septenario, celebrándolo en todos los lugares con representación de alguno de sus dramas, que son otras tantas joyas de la literatura eslovena, dignas de ser puestas al lado de las obras más famosas de los dramáticos de la fama mundial.

En una forma admirable ha acertado reunir el arte con la moral, reproducir la vida palpitante de su nación, crear obras modelo llenas de vida, de alegría, resolver las tragedias de la vida con un espíritu convincente.

Es con esa actividad de un dirigente, consejero, vidente que conquistó el cariño de toda la nación, la cuál espontáneamente puso de manifiesto su agradecimiento con el motivo de su jubileo.

También los eslovenos en Argentina (un fragmento de su nación), nos consideramos obligados, para manifestar nuestro agradecimiento, lo que ya se hizo con la representación de un drama suyo y ahora nuestra revista con procurar la primera traducción castellana de su obra más popular, de la novela "Bajo el sol libre".

La traducción está a cargo de la señorita Darinka Čehovin.

Con sentimientos muy especiales acompañaremos esta novela en el presente, compadeciendo con nuestra heroica nación que debe sufrir servidumbre cruel del yugo nazi-fascista, cuando no sabemos nada concreto que clase de humillaciones y de sufrimientos han preparado para el benemérito Padre Fran Finžgar, personaje que toda la nación adoraba, considerándolo el símbolo de su libertad y de su porvenir.

Con este motivo invitamos a todos los lectores que sigan con la lectura de dicha novela pidiendo también que nos consigan nuevos abonados, contribuyendo en esta forma para el sostenimiento de nuestra revista.

IMPORTANTE

Con el presente número entra la Revista "LA VIDA ESPIRITUAL" en su décimo año.

Su misión es mantener entre la colectividad un espíritu sano, moral y religioso, el amor a su lejana Patria en Europa y a la segunda Patria que es la Argentina.

A la par que ella ha de fomentar entre los eslovenos el conocimiento de las bellezas y riquezas de la noble Nación Argentina, su misión es también dar a nuestros amigos argentinos la oportunidad de conocerlos mejor; por eso siempre hay algunas páginas en castellano.

Puesto que para el mantenimiento de la revista no se dispone de fondos, sino que debe mantenerse sólo con las contribuciones de los lectores, nos dirigimos también a nuestros amigos argentinos pidiendo que nos adquieran nuevos abonados y nos consigan avisos.

Los abonosc y donaciones se reciben en la administración (Paz Soldán 4924 — U. T. 59-6413) y en la Dirección: Pasco 431, donde se reciben también los avisos.

G. Bogomil Trampuž, naš rojak, duhovnik iz Kostanjece, na Krasu, je v ljubeznjivem pismo poslal tudi sledeče cvetke na grob rajni materi g. Hladnika:

M A T I

(Sveti slovenski materi † Franciški Hladnik)

Edina beseda na svetu domi, Danes pa jočem ker srce krvavi
mehko — sladko zelo — hudo
in ta si Ti saj Tebe ni
o Mati! o Mati!

Odšla si za vedno v črni mi grob
mrzel — globok,
sirotin jok
čuj, Mati!

"UNA FLOR SOBRE LA SEPULTURA"

(a la memoria de la † Sra. Francisca Hladnik)

La huesuda enemiga de la humanidad-toda, sin distinción de edad, condición social o sexo, encontróse en su andar errante, frente a la humilde anciana, agobiada por los años y bajo el peso de una pena. La miró, la examinó y encontrándola madura para la bienandanza eterna, arrancó el hilo de su existencia en este misero valle de espinas y lágrimas, para darle otra existencia, de paz, de felicidad y eterna dicha en el Empireo. Esa anciana era la cuidadosa jardinera que en el huerto místico de su hogar supo cultivar admirablemente las — Quince Flores — agradables a Dios y a los hombres. Quince flores que deleitaban y alegran con sus colores vivos y su embriagador aroma el oasis del suelo esloveno, el mismo sagrado suelo que hoy se ve hollado por la bota destructora del semidios germano y de sus satélites. Y la bondadosa jardinera, mártir de sus deberes, cumplió su noble misión de Madre, despidióse de sus retoños, ofreciendo velar por ellos desde el azulino cielo.

Una santa y mártir más en el martirologio de las madres nuestras. Una heroína más que supo dar a la Patria — patriotas y heroes — y a la Iglesia de Cristo santos sacerdotes. Sea su memoria bendecida por todos que nos gloriamos de pertenecer a la gran familia Eslovena que tiene por madres: santas y heroínas — y hoy en día doblemente mártires. — Entre millares de flores que adornan la tumba que guarda los mortales despojos de la yue fué † Sra. Francisca Hladnik, vaya una más, llamanda "siempreviva", acompañada con fervientes oraciones por su eterno descanso en el seno del Omnipotente.

Ecuador, 2. de Diciembre de 1941.

BOGUMIL TRAMPUŽ

ZEMLJA IN KRI

Sam ne vem, kako da se mi je tiste nedelje zahotelo nekam daleč. Pa kaj je danes daljava? Morda nam delajo edino daljavo državne meje, preko katerih ne smemo. Pa sem sedel na vlak in se odpeljal čez mejo. Bela peč — kaj bo to? Toliko da je čez mejo; le pol ure je od mejnikov in če greš še deset minut, pa si v Ratečah — nazaj pri nas.

Natančnega načrta si nisem napravil. Belopeška jezera? Da, ta gotovo! Višarje? O, rad bi v hram Marije, zavetnice slovenskih čednikov in ovčarjev! Pogledal bi, ali še razgrinja svoj topli plašč nad gručo varovancev, izmed katerih imajo nekateri tako znane obraze. Pa bi jo uprašal, ali še kdaj zapojo, da poslušne uho njenega Sina, tisto lepo:

„Ti o Marija, naša kraljica...“

Pa bi jo uprašal, ali šekdajliši, da se spodaj v cerkvi kdo spoveduje, da je grešil, ker je klet: „Hudič...“ Marsikaj bi jo uprašal in ji potožil...

Belopeška jezera! Dva bisera sta padla bahatim goram iz nakita in obležala ob njih vznožju. Mangart se je v jutranji svežosti kopal v njih in si urejeval razpokano lice. Kot svetlo oko pod temnimi trepalnicami leži vsako zase.

„Prelepa si, zemlja naša. Ko da je Bog tu razprostrl svoj dlan in jo pokazal vsem, ki jo hočejo videti. Svetal spomin o tebi si poneseš s seboj. Napravil bom fotografski posnetek.“

Iz nahrbtnika sem izvelkel aparat in pričel iskati. Pa kakorkoli sem obrnil, vedno sem dobil o stran jezera kantino, na kateri ni bilo nič našega. Iz nje je bolno vreščala tuja godba...

Brrr... kar streslo me je, kadar je zarezala v čisti zrak trobenta.

Iskal sem, da bi ujel v aparat jezero, ki ga obkroža gozd, nad njim pa mogočne gore in še visoko gori oblak, ki je ležal nad vsemi gorami, tja daleč čez — prav do doma. Končno sem se zadovoljil: mala smrečica, ki se vije izpod kamenja, jezerska gladina in zadaj sive stene...

„Vietato fotografare!“

Karabiner je stal poleg mene in mi z dlanjo zakrival lečo na aparatu.

„Prosim! Kaj želite? Ne razumem. Govorite slovenski?“

Začudil sem se. Bog ve, kaj sem ga še spraševal! Vedno bolj se mu je daljšal obraz: ni me razumel, jaz sem ga. In mi je s pravo laško gostobesednostjo začel govoriti o vojaških napravah, o Musoliniju in Bog ve, o čem še. Zame je bilo važno le to, da ne smem slikati, da bi si nesel v aparatu spomin na to edino, kar me je zanimalo — na našo zemljo...

Obraz Mangarta.

Morda je bil takrat, ko se je karabiner postavljal, prezir v mojih očeh. Zavedal sem se zmage: moreš mi zabraniti sliko v aparatu; nikdar pa ne izbrišeš mnogo lepšega pečata o tej zemlji, ki se mi je vtisnil v dušo. Ponesel bom s seboj te gozdove, ki pojejo tako domačo pesem, to jasno vodo in te gore, pod katerimi spi kralj Matjaž.

Tik vode sem počival. Voda je žuborela v mehkih odrezanih melodijah, gozdovi so zategnjeno brenčali zamišljene sanje. Trava je bila mehka in skale na obrežju prav tako izlizane kot pri nas. Voda pljuska ob nje in čisto domača je njena pesem.

Glej, saj sem doma!

Riba se je vrgla iz vode in si ujela muho... tam od onstran se je čoln zarezal med valove in puščal za seboj svetlo sled.

Zagrebel bi prste v črno grudo, prisluhnil vetru in se odaahnil: „Saj sem doma!“

Le nečesa je manjkalo... V to brezličnost ni bilo domače besede, ni bilo pevca. Samo nekdo naj bi visoko razprostrl roke in iz polnih prsi zapel tisto nemirno:

„Po jezeru bliz' Triglava
čolnič plava...“

Nekdo naj bi zapel in verjel bi bil, da sem doma.

Ne! Ni ga bilo, ki bi objel ta svet z rokami, ga ogrel na svojem srcu in nato zapel, da bi umolknila zoprna godba s onstran. Pesem bi na jezerskih valovih pohitela tja čez, utonila v gozdove, poiskala vasi in našla mogočen odmev na silnih prsih Mangarta.

Da sem bil tedaj pevec!

Našo vrikajočo pesem bi bil razlil po naši zemlji in srečala bi se bila s srci naših bratov, ki žejni čakajo, da jim kdo ponudi košček doma.

Da sem bil tedaj pevec!

Pel bi bil o „dragem domu, gor' čez jezero“ in morda bi se bila kje utrnila solza in morda bi bilo poletelo tisoč pogledov kakor božajoča roka preko te zemlje in bi mišica na obraza povedala: „Vse to je naše od nekdanj!...“

Da sem bil tedaj pevec!

Pa sem se zbal, da mi bo glas hripav in bo s čolna sredi jezera izvabil krohhot.

In nisem zapel...

Sredi jezera je nekdo streljal s pištolo...

In ko da je Mangart bolan, si je z meglo odel obraz in stene so ležale vse temne, ko da se je preko njih razpela stara pajčevina iz črne kleti.

Moj Bog! Saj ta zemlja je še zdrava in močna, le nikogar več ni, ki bi bil nanjo ponosen in bi vedel zanjo...

O — zemlja je še vsa naša! Njive in travniki in večni gozdovi in pesem strmih potočkov, ki poredno skakljajo v gorah, in vrhovi gora so še vedno stražarji naše zemlje!

Vas me je zagledala iz drevja. Lesene strehe, mala okna, zaokrožena vrata in bel zid. Saj je še vsa naša!

Pa cerkev in pokopališče...

Mrzlo mi je zavelo nasproti: pokopališče!

Zemlja je mrtva. Gore so negibljive, gozdovi so oleseneli in voda teče, odteče. Vse to je naše, pa je vse mrtvo. Kje je kri, naša kri?

Mar so vso zakopali na Doberdobo? Mar se je vsa izgubila med tujci? Kje kri, naša kri?

V SAN ANTONIO DÈ PADUA

bomo odhiteli 11. januarja. Vlak odhaja iz Plaza Once Subteraneo ob 8.03 uri. Ustavi se v Floresu in Liniersu.

Ob 9 uri sveta maša. Med to mašo prilika za spoved.

Ob 10 uri druga sv. maša.

Preskrbite si v naprej vozne listke in če želite tudi za kosilo.

Ob 17 uri molitve.

Povratek z vlakom ob 19.35 uri.

V MENDOZO S PULMANOM

Kdor bi želel pohiteti v Puente del Inca za 8. febr. naj se prijavi.

6. febr. odhod s postankom v Rio Cuarto, 7. febr. v Mendoza.

9. febr. ogled mendoške okolice

10. febr. povratek. — Cena 50 \$.

8. febr. v Puente del Inca. Cena 25 \$. Morda dosežemo ceneje; seveda, če bo dovolj prijavljenih.

Glej! Rdeče oko je pogledalo z okna... Nagelj! In rožmarin!

Le komu cvete svoj edini, kot kri rdeči cvet?

Zakaj se rožmarin ne posuši?

Tiha misel je samevala na tem oknu: ujel sem jo.

Morda pa še vedno v tihi večerih, ko toplo zaveje po dolinah sem od Jadrana, morda pa še evdno priplava slovenska pesem med te skromne domove in fantovsko poprosi:

„Dekle! Dekle, delaj pušlec...”

In morda takrat dekliška roka v temni kamri otipa na zamreženem oknu mladosten poganjek rožmarina in se nato njena bela laketa iztegne skozi mrežo po zidu — še niže — dokler ne poboža rdeč cvet — nagelj — ga odlomi in povije v šopek:

„Nageljček, zimzelen, rožmarin
iz tega ti pušlec naredim...”

Morda pa cvete za tem rdečim cvetom naša kri...

Morda pa poganja za tem rožmarinom novo življenje...

Morda — morda —

Nagelj! Rožmarin! Usahnila bi, če ne bi več prosila pod oknom slovenska pesem, usahnila bi, če ne bi bilo več slovenskega dekliča v kamri in našega fanta na vasi.

Nagelj še cvete!

Rožmarin še odganja!

* * *

Spomnil sem se, da me je doma nekdo poprosil za bučo vina.

Stopil sem v kantino.

Vojaki in karabinerji so stali ob točilni mizi in naročali v tujem jeziku.

Ukazal sem prinesiti vina.

Bilo je močno, sladko vino, v katerega pa se je mešal

grenkast okus. Prav tako se mi je zazdelo kot zemlja, ki ga rodi.

Silna zemlja goriška! Nisi silna radi rodovitnosti, saj komaj rediš prebivalce. Nekaj drugega mora biti v tebi, da tako trdno priklepaš nase te zarjavele ljudi. Kaj pravim ljudi? Saj to niso ljudje — skale si nam vzgojila. Nihče jih ni upognil in premaknil. Še vedno drže.

Sladka zemlja goriška! Dežela slavčkov, dežela češenj in fig, pa grozdja in oljke. Iz tvoje moči so se nam rodile skale, iz tvoje sladkosti so skale prejele srce. Dasi ne klonijo in vztrajajo na mestu, v srcu pa čutijo bol, da bi tuhili in ušli iz kraja, kjer bivajo že stoletja.

Grenka zemlja goriška! Grob slovenskih fantov je tam. In ob tej vrsti gomil še dan za dnem legajo žrtve. Milijoni kapelj krvi in solza drsijo preko tebe do teh grobov. Vsa zagrenjena si in še nam povzročas bolečino.

Goriška kriči in gori, kot žge vino, ki se je izsolzilo iz nje!
* * *

Na Višarje bi šel in bi slovenski Kraljici potožil slovensko bolečino...

Stopil sem po cesti, pa mi je bila tako tuja. Ne vem zakaj morda zato, ker ceste drže v dalje in nam iz tujine prinašajo, kar so dobile v tujini.

In radi tujih cest nisem šel na Višarje.

Ni da bi hodil po teh cestah; obledela bi mi slika slovenskega okna z rožmarinom in nageljnom in bi spet krivično sodil to našo zemljo in kri.

In sem se vračal, kot bi bil odkril nov kos svetá. Vedel sem, da je zemlja še naša, da nagelj še nekomu cvete, da rožmarin še za nekoga odganja. Nosil sem bučo vina. Ne da bi vino popil, ampak da bi v njem hranil spomin na to siadko, močno in nesrečno zemljo in na kri, ki še teče onstran za nas...

ZAKAJ NEMCI NISO NAVALILI NA BRITANJO?

Ko se je preteklo leto zrušila francoska armada, je bila tudi Anglija na robu propada. Izgubila je pri Dunquerku toliko vojnega materiala, da je kazalo na skorajšen konec vojske. Prav to je bilo, kar je prevarilo Hitlerja. On se je namreč zanašal, da bo Anglija prosila za mir. Tako trdno jebil o tem prepričan, da se mu je zdelo povsem nepotrebno riskirati na pad na Anglijo, ki bi ga tedaj verjetno mogel srečno izpeljati. Očividce popisuje razpoloženje nemškega naroda v onih dneh on trdi, da so v Berlinu že postavili velikanske tribune za slavnost zmage, ki naj bi se slavila avgusta meseca.

Ko je minil že cel mesec po francoskem porazu, Churchill se pa ni oglasil z nikako mirovno prošnjo, temveč celo nasprotno trmasto zagotavljal, da se Anglija ne poda in je gladko odklonil Hitlerjevo ponudbo, je začel Hitler pripravljati nove načrte. Začeli so Nemci zbirati vsakovrstne brodove. Celó iz Donave so naljajrjih vozili ladje in jih spravljali v odločena zbirališča. V Baltiku so imeli pripravljene težke ladje, vsa industrija je bila usmerjena za gradbo priprav za naval na Anglijo.

Na veliki seji 5. avgusta je Hitler sklenil s svojimi glavnimi pomagači sledeči načrt:

Treba je najprej vničiti angleško letalstvo, kar se jim ni zdelo težko. Saj so imeli Nemci 4 krat več letal, načrt je bil preprost: Navaliti s stotinami letal po dnevni na važna industrijska središča. Angležem pač ne bo preostalo drugega, kot spustiti se v boj, ki bo gotovo končal z zgubo mnogih aparatov na eni in na drugi strani, a nazadnje bodo Angleži le brez

letal, dočim jih bo Nemcem ostalo gotovo še polovico, če zgubi za vsak angleški avijon dva svoja. Nadaljno delo bo lahko, ker ne bodo imeli nasprotniki s čim preprečiti izkrcanje. Kaj preprost načrt! Toda Angleži pa tudi niso glupeži, ki bi neznali ceniti pomembnosti svojih letal. Sprevideli so kmalu nemški načrt; svoje letalstvo so razpostavili po celi deželi in imeli povsod prav malo letal skujaj; proti nemškim napadom pa so se borili raje bolj s topovi. Proti bombnikom so hitro skočili urni lovcé in jih zbili mnogokrat čez sto en sam dan. Toda kakor hitro so prišli nemški bojni avijoni, so se angleški urno poskrili in se niso nič menili za izzivanje Nemcev, ki so jih zmerjali za strahopetce, ki se ne upajo z njimi pomeriti.

Učinek tega načrta je bilo razdejanje mnogih angleških mest in zguba velikega števila avijonov za Nemce. Sprevideli so, da z Anglijo ne gre kot je šlo preje s Poljaki, katerim so najprej vničili letalstvo in nato dovršili ostalo.

Sredi septembra so napravili končno poskus vdora na otok. Podatki o tem so nepopolni, a očividce pripoveduje, da so se pojavili v Nemčiji kar nenaadno mnogi ranjenci z opeklinami, ki so bili pripeljani iz Francije. To so bili ranjenci ob priliki tega poskusa, od katerega so se Nemci naučili, da je Anglija trd oreh.

Odložili so se nato, da bodo Angleže izstradali. Vidimo, da tudi ta načrt ni uspel in tudi ne bo.

PAVELIČEVA ŽENA — ŽIDOVKA

Malo komu je znano, da je žena "poglavnika" Paveliča židovka. In to židovka v prvem kolenu, rojena židovka. Ko je odšla za svojim možem, je prešla v ka-

toliško vero, se odrekla staršev in vsega, kar jo je vezalo na svoje židovsko poreklo. Seveda pa s tem vendarle ni mogla izbrisati, da je židovka in iz svojih žil izcediti židovsko kri. Po vseh zakonih narave je ona še naprej ostala židovka. Da "poglavnik" ne bi bil sam v sorodstvu z židi, spremlja ista usoda tudi njegovega prvega "doglavnika", Kvaternika — "maršala", kakor si je sam našel ime. Tudi njegova žena je židovka čistokrvna židovka, rojena židovka. In da tudi ta ne bi bil sam v družbi s "poglavnikom, ima tudi drugi "doglavnik", Žanič, "minister", za ženo čistokrvno židovko. Ko je prišel ukaz, da morajo vsi židje, do devetega kolena nazaj, nositi rumene cunje na prsih in na hrbtu se je ljudstvo spraševalo: "Kaj pa žena "poglavnika", "maršala" in "ministra"? Zakaj pa one ne nosijo znakov?" "Poglavnika" te pripombe ljudstva niso spravile v zadrego, temveč je izdal poseben zakon, ki v svoji trinajsti (odslej pravijo tej številki "židovska") točki pravi, da ni treba nositi teh znakov tistim židom, ki so prekrščeni in ki so za Hrvatsko zaslužni... Moj Bog, kakšno pohujšanje in kakšna sramota, ko je ta zakon izšel! Narod se je smejal in zbijal šale na račun njihovih žena, ki naj bi bile zaslužne za Hrvatsko! Zaradi tesramote, ker so jim žene židovke in zato ker vedo, da narod komaj čaka, da si izmisli novo šalo na račun njihovih žena, se ne "poglavnik", ne njegovi "doglavniki" ne pojavljajo nikjer s svojimi ženami. Pavelič je svojo rodbino poslal na bolj varno mesto, v Švico, kajti zazdelo se mu je, da v Zagrebu, kjer je prišlo večkrat do nemirov, ni varno za njegovo ženo in otroke, pa jih je poslal čez mejo.

UNA PAGINA DE HISTORIA

(Continuación)

El campo era para los eslovenos primitivos su principal sostén. De los granos conocen el trigo, centeno, avena, lino. De las verduras consumen lentejas, repollo, porotos, conocen ya la cebolla, zapallos, amapolas, nabos, pepinos etc. Algunas especies de frutas adoptaron de los romanos y griegos. La bebida principal es la "medica" (léase: mediza) confeccionada de la miel, cuyo consumo es habitual hasta hoy día. Del siglo X, en adelante se menciona también la cerveza. La apicultura es entre los eslovenos de las más antiguas. Trajéronla allende los Cárpatos y la conservaron durante todos los siglos como objeto de poesía nacional, descansando en los momentos de ocio junto al colmenar. La vitivinicultura aceptaron por intermedio de los germanos de Italia. Documentadamente se mencionan los viñedos ya en 861 sobre las orillas del lago Blatno jezero.

Después del estancamiento comercial en los siglos VII y VIII ha revivido el tráfico comercial que ya pudieron los eslovenos alpinos exportar algunos de sus productos. Lo principal eran: miel, cera y pieles. El negocio se hace canjeando la mercadería. Por sus productos los eslovenos reciben de Italia y Alemania armas, artículos metálicos, herramientas y textiles. Las principales rutas comerciales son los grandes ríos navegables y en tierra los aún conservados caminos romanos. Abordando las rutas comerciales empiezan a florecer castillos, pueblos y ciudades. A lo largo del río Danubio se desarrolló un gran comercio con los esclavos de raza eslava, comercio que era en su gran parte en manos de judíos.

La fuente más importante para conocer las alhajas, vestimentas y herramientas y con ello el modo de vivir de los antiguos eslovenos son

LAS TUMBAS DE LOS SIGLOS VI — XI.

Las hallaron por doquier adonde habitaban los eslovenos. La característica principal de estas tumbas son los adornos en forma de aro que llevan los muertos en su frente. A veces hay de estos aros 5—6 juntados con prencillas de cuero artísticamente labradas. El material es en su mayoría bronce a veces también plata.

A parte de los aros hallaron en las tumbas antiguas eslovenas un sinfín de otras alhajas como anillos, cadenas, pulseras, etc. Todo eso en su mayoría de bronce, cobre, plata y raras veces de oro. Artículos esmaltados forman hallazgos constantes en las tumbas eslovenas. Artífices venecianos recorrían las comarcas y fabricaban vistosos artículos esmaltados en casa de sus clientes. A menudo se encuentran en las tumbas productos de cerámica, consistentes en jarros de las más diversas especies. En el fondo muchas veces se halla la impresión de cruces, ruedas, pájaros etc.

En algunas regiones los muertos fueron quemados, las cenizas guardadas en jarros de loza (urnas) con varios agregados de alhajas. Los jarrones fueron cubiertos con tierra formando así un sepulcro. Aún cuando el cristianismo se adueña de las comarcas eslovenas muchos habitantes se aferraban a la forma precristiana de entierro.

DESGARRAMIENTO DEL TERRITORIO ESLOVENO

La historia política en el siglo después del rechazo de las invasiones magyares nos demuestra como fué quebrantado el territorio esloveno en una serie de incipientes provincias — Carintia, Estiria, Carniola, Istria

Pri Mavčevih se je zbrala vesela družba, da se povesei z Mavčevo Marijo, ki je 10. decembra sklenila zakon z Lukom Dobrojevič.

etc. las que políticamente muestran tan solo débiles lazos de unión.

Una posición excepcional supo adquirir la ciudad de Trieste con sus alrededores. Desde la antigüedad Trieste era sede de obispo y en el año 948 la ciudad consiguió su autonomía con una franja de 3 millas a los alrededores. Los obispos se hicieron también gobernadores civiles del ente autónomo.

Especial mención merece también la ciudad de Gorizia (en esloveno: Goriza). En el año 1077 acepta la dominación política del patriarca de Aquileia.

LA GERMANIZACION DEL TERRITORIO ESLOVENO EN LOS SIGLOS X — XII.

La conclusión de las arremetidas magyares y el fin de la dominación magyar en los confines panónico—italicos y panónico—bávaros abrió las puertas de par en par al influjo colonial, político, eclesiástico y cultural del germanismo sobre los eslovenos. La conjunción de todas esas influencias, con una palabra la germanización de los eslovenos y del suelo esloveno que tiene sus principios ya en la segunda mitad del siglo VIII y se mantuvo en escala menor en Carintia y Estiria alta también durante las arremetidas magyares se intensifica de la mitad del siglo X hasta la mitad del siglo XII en forma inusitada. El hecho de que en las comarcas eslovenas había enormes extensiones aún despobladas es una de las causas principales de que inmigrantes alemanes pudieren obtener con facilidad bastante terreno fértil al lado de los eslovenos.

El principal conquistador de la tierra en los primeros siglos de la germanización es la corona. Adonde llegaron los germanos — según el derecho alemán de entonces — todos los terrenos incultivados y deshabitados entraron en posesión de la corona. Así aconteció, que emperadores y reyes germanos se hacían dueños de colosales extensiones de tierra, que la regalaban o daban en fuedo a sus fieles — nobles y eclesiásticos. Valles enteros, anchas franjas de tierra llana y montañosa, comarcas pobladas y despobladas pasan a mitad del siglo XII, en manos de aquellos, cuyos méritos la corona quiso así premiar o conquistarse su benevolencia. Los principales obsequiados eclesiásticos en suelo esloveno eran el patriarca de Aquileia, el arzobispado de Salisburgo, y los obispados de Freising, Ratisbona, Pasava y Bamberg en Baviera, Brixen en Tirol, Krka en Carintia y Trieste. De las clases laicas fueron obsequiadas una larga fila de nobles, barones y condes. No es de extrañar, que el campesino esloveno cayó en servidumbre de las nombradas poderosas castas.

Al principio del siglo XI, cuando ya grandes partes de la Carintia habían sido germanizadas, los eslovenos del Tirol — hoy una de las provincias típicamente alemanas — se mantienen firmes. Ocupaban todo el valle del río Drava y llegaban hasta el Brennero, que hoy queda en el confín entre Alemania e Italia.

ŽIVI ROŽNI VENEČ

Premalo zanimanja ste pokazali, dragi rojaki! Nošem soditi tega kot pomanjkanje vere, a vsekako Vas hočem spomniti na nesporno resnico, da imajo vse grozote, ki se te čase godé, prav to nalogo, da odpró človeštvu oči in ga pripeljejo do spoznanja, kako majhen je človek in kako kratek je čas, kako nestalna je sreča in kaj je človekovega življenja namen.

Tako dolgo bodo grozote bičale svet, dokler ne bo človekov napuh strt in ne bo uklonil svojega tilnika v ponižni molitvi.

Tudi zgubljeni sin se je norčeval iz očeta in brata, iz čednosti in vere, iz vsega, kar je bilo nasprotno njegovi podli poželjivosti... dokler je imel polne žepe in cvetoče zdravje. Ko je bila pa lakota, tedaj se je zavedel kot "svinjski pastir", da se človek ne more hraniti s svinjsko jedjo... in je bil kmalu ponižen in skesan.

Nikar ne bodimo mi med tistimi, ki bomo prav do zadnjega odlašali pokazati javno, kaj v srcu smo in mislimo. Prej ali kasneje bodo tudi najbolj strupeni okusili grenkost svojega strupa. Za tiste bomo pač molili, ker spreobrniti jih more samo Bog, ki jih bo ob svojem času že uklonil in ponižal...

Vsi verni in dobri pa ste toplo povabljeni, da se približate in stopite v krog naše bratovščine in z molitvijo ene desetinke rožnega venca vsak dan doprinesete svoj delež, da bo Bog okrajšal trdo preskušnjo in naš narod obvaroval propada.

Na božični dan pridite vsi k popoldanski molitvi, ki se vrši v kapeli bolnice Alvear, da se tam kaj podrobnega pogovorimo o delovanju in namenih te ustanove.

Innumerables apellidos y nombres de pueblos no tan solo en Carintia y Tirol sino también en Estiria superior, en Austria superior e inferior, en Salisburgo etc. nos atestiguan hoy todavía que el esloveno por ahí tenía su patria.

EL MAS ANTIGUO ESCRITO ESLOVENO

llamado "los monumentos de Freising" ha sido editado a fines del siglo X. por el obispado de Freising en Baviera en idioma esloveno. Hoy se guardan en la biblioteca del estado en Munich. Los "monumentos de Freising" son no tan solo los documentos más antiguos escritos en idioma esloveno sino el texto eslavo más antiguo en general escrito con letras latinas. El primero contiene un formulario de una confesión general después del sermón, el segundo un sermón sobre el pecado y el arrepentimiento, el tercero una nueva forma de la confesión general. En aquella época los eslovenos recibieron ya el texto estabilizado del "padre nuestro" y del "credo".

(Continuará)

GLASOVI OD DRUGOD

Črni vrh, 12. X. 1941.

Dragi mi brat Metod,

Namenil sem se Ti napisat en par vrstic ko se ravno nahajam doma na dopustu, ter so mi povedali da si tudi Ti pisal in da si se nekaj hudoval, da se malo več spominjamo nate.

Sedaj je tudi Ciril doma, ravno tako kot jaz; ima 30 dni dopustja, in me je prosil, da ti naj napišem, da tisti denar ki Ti ga je posodila, boljše je da ga še Ti držiš, ker sa sedaj nima nobene potrebe (!). On je pa zmeraj tak kot je bil, je zdrav in vesel, še zmeraj se rad špasa kod večasih, kot se ga lahko še

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

spominjaš.

Pismo ki ga je Mici pisala smo ga tudi prijeli, ter se ji zanje najlepše zahvalimo. Piše da je bil pri vas gospod Hladnik in da ste mu povedali da je umrla teta Franca. On pa, da bi rad zvedel kdaj je umrla in za kakšno boleznijo; pravijo da so jo dobili mrtvo na 13. maja zjutraj; naša Anica, Slavko in Vojta so bili pa pred dvema dnema pri nji, ter pravijo da je imela zelo težko sapa, vedé pa ne prav, kako je umrla, ker so jo našli mrtvo zjutraj. Anica pravi, da je govorila s Hladnikovo Rezko v Idriji nekaj časa potem in da ji je pravila da so pisali gospodu; in da ji je tudi pravila, da oni že prej niso dobili že 6 mesecev pošte od gospoda.

Doma je pa zmeraj ponavadi; letna je bila kot ponavadi, mogoče nekaj manj kot te zadnje leta, živina se pa dobro še drži; imamo tri krave in tri konje, sta še tista dva fuxsa, ki smo jih kupili, ko si bil še Ti doma, pa sta še zmeraj tako lepa, kot sta bila in pa ena kobila pramasta. Furajo pa le malo več, ko nimamo zobanja; pa tudi sedaj ne bo imel kdo, bo sam Vojta ostal doma, Slavko gre tudi sedaj k vojakom, se sliši da gre konec tega meseca, kot vidiš se bomo vsi zgubili po svetu, toliko je bilo nas večasih doma, sedaj je pa samo Vojta ostal, to je še dobro ko ga ni premalo za delati.

Jaz se pri vojakih imam še zadosti dobro, prej sem bil v Codroipu kot že veš, in potem so me pa priložili v Siciljo in sem še zmeraj pri tankih. Ciril se ima tudi dobro.

Še enkrat neskončno pozdravljam Tebe, Janeza, Mici in Kristino, kot njenega moža in njeno družino. Tvoj brat Franc.

Želim vsem skupaj najbolj vesele božične praznike. Piši še kaj če Ti je drago. Zbogom!

IZ BRAZILJE

Piše č. g. Alojzij Zver, salezijanec doma iz Dokležovja v Prekmurju. V San Paulu so imeli rojaki prelepo slovesnost nove maše. Tudi mi tukaj izrekamo častitke rojaku novomašniku.

V. častiti gospod Hladnik.

Vljudne in spoštljive pozdrave! Ne vem če ste prejeli moje zadnje pismo. Najbrž ne. Užalili pa ste se vendar ne. Zato pa tukaj gre drugo Vam zlati čas krast. Praz za prav ni novic za povedati. Samo to da se pridno pripravljam na mašniško posvečenje osmega decembra in računam prav veliko na Vašo molitev in Vaše "memento" pri sv. mašni Daritvi, da mi ljubi Bog dá "pravo pamet" in obilo blagoslova. Dne 14. Decembra si raču-

namo zbrati se Slovani in Hrvati za novo mašo, po domačem, v lepi župnijski cerkvi. Pravijo, da nas bo prav veliko. Pa s tem, če bo vse dobro šlo in po sveti volji božji, si bomo še pisali. — Naši ljudje živijo v slogi in v sočutju s trpečimi brati v domovini. Pod predsedstvom gospe Kadunčeve se je ustanovil poseben Komité, ki sodeluje z našimi v Rio de Janeiro v "Rdečem Križu" v pomoč ranjencem in sirotam v Jugoslaviji.

Končam, pa Vam bom še pisal. Ne pozabite moliti za mene in za moje duhovništvo. Vaš vdani
Alojzij Zver

IZ ČAKA

Kdor vtegne in ima veselje, naj stopi v dopisni stik s piscem tega pisma, Naslov: Vicente Zalokar, Pampa del Infierno, FCCNA, Chaco.

Spoštovani gospod!

Prejel sem Vaš opomin za poravnavo naročnine Duhovnega življenja. Žal pa mi je, da mi je šele 150 številka, kot prva prišla v roke.

Priloženo Vam pošiljam 12 pesov v gotovini: 4 pese za "Duhovno življenje" za mene in 8 pesov za Jožeta Obrulka; 2 pesa za "Duhovno življenje" in 6 pesov za "Slovenski list" za eno letno naročnino. Za Obrulka prosim, da mi pošljete potrdilo, da ne bo kakega nesoglasja med nama.

Jaz živim na chacri 15 km od Pampe del Infierno. Doma sem iz Mengša. Imam še štiri sosede Slovence. Prvi je Jože Obrulk iz Most pri Komendi, dalje Avgust Mušič in Franc Šešek iz Loke pri Mengšu in Jože Župec iz Iga. Tako, da se ni bati da bi naše pesmi pozabili. Preje sem prejemal iz domovine

A SAN ANTONIO DE PADUA

La colectividad eslovena va a San A. de Padua el día 11 de Enero. El tren especial sale de Plaza Once Subterráneo a las 8.03 horas con parada en Flores y Liniers.

Para boletos dirigirse a la parroquia de Sta. Rosa de Lima, Pasco 431.

Poslovil se je Slovincem širono znani Alojzij Drufovka. Pred vojsko je bil znan in ugleden trgovec v Gorici. Po vojski je preselil svoje delovanje v svobodno Slovenijo in bi znan kot vnet borec za slovenske narodne pravice na Koroškem in na Primorskem.

Tudi njega je življenje zneslo čez širono morje in je bil zvest prijatelj in prijazen družabnik rojakom v Buenos Airesu skozi dolga leta.

V nedeljo 30. nov. pa se je poslovil in

odšel v Montevideo, kjer je sin Aleksij našel boljše življenjske pogoje in se je tja preselila cela njihova družina.

Na pristrčni družinski zabavi pri Cotičevih v Villi Devoto, kjer se je praznoval hkrati god sina Gusteljna in mame Katarine ter likof novozgrajene hiše, se je tudi poslovil od nas g. Alojzij Drufovka, dotlej slovenski starosta v Buenos Airesu.

Poslovali smo se z grenkim čustvom toda v veseli nadi, da se še vidimo in dal Bog, da bi se kmalu mogli videti svobodni v svobodni Domovini onstran morja.

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31 - 5440

"Slovenca" in "Slovenski dom" da smo imeli malo za čitat. A sedaj, kakor znate, niti pismo ne pride skozi.

Nimam nikakih stikov z našimi ljudmi tam doli pri vas. Želel bi s kom prijateljskega dopisovanja in bilo to katerikoli spola. Če poznate koga, ki ima veselje in čas za dopisovanje sem Vam prav hvaležen če mu daste moj naslov. Ali če bi bil kaksi filatelist Slovencec.

Vas prav lepo pozdravlja

Vaš Vicente Zalokar

IZ LJUBLJANE

Nekdo jedobil pismo iz Ljubljane, iz katerega dobimo ponovno potrjene bridke vesti, o postopanju nemške oblasti v zasedenem ozemlju. Poroča, da so v zadnjem času nekaj naših ljudi vlekli tudi na Poljsko. Pismo je pisal nek tržaški Italijan.

Drugo pismo poroča, da so umrle spet 4 šolske sestre.

IZ KOBARIŠKEGA

Pisano 4. nov. Zvemo, da je bila zima zelo zgodnja, ker je padel debel sneg že za vahti, vse v dolino. Kljub temu, da pristavi mati, ki piše svojemu sinu, da ne sme poročati nikakih "posebnih" novic, nam pismo nekaj pove: Edini čevljar v vasi je šel v gozd drva delati; ljudje, moški in ženske nosijo coklje; letos so vsejali precej ajde (to je edini pridelek, ki ga država ne rekvirira) iz 2 menikov se jo pridela 30 mernikov. Take ajdove letine še ni bilo na kobariškem. Bog poskrbi za siromaka.

IZ PREKMURJA

Piše oče 29. sept.

11. sept. sem dobil tvoje pismo. Doma smo dobro. Samo, ka bi te bojne ne bilo Sedaj je trno drag gvant, pa obutev ne moremo kupiti; pa vse je na karte. Sedaj nam Vogri zapovedavljajo, to nam je žmetno, ali kaj si nevemo... Žandarji so vsi od službe kraj padnoli, zdaj pa te nevemo kaj je z njimi, ka so v Maribori Nemci, pa čez Muro ni pošte, ker pisma ne idejo.

Pristavi pismo tudi sin, ki prosi, da naj pošlejo peneze, da mu kupijo gvant in da je zdaj vse zmešano v deželi.

HOTEL IN RESTAVRACIJA "PACIFICO"

ANTON BOJANOVIĆ

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8788.

Modern hotel, zračne sobe, izvrstna postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO

KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.

AV. DE LOS INCAS 5021

Telef. 51-5184.

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski konstruktor s firmo. Izdeluje načrte in proračune za hiše in vse druge stavbe, vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

Av. FRANCISCO BEIRO 5327

Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

Villa Devoto

IZ SLOVENIJE

Ženeva, 1. novembra. (JČO). — Ugledna oseba, ki se je po opravih mudila v štajerskem delu Slovenije in v Prekmurju, je ob vrnitvi izjavila, da je stanje v Sloveniji nevzdržno. Odpor in odločnost vseh slojev slovenskega naroda, zlasti pa kmetijskega stanu, raste iz dneva v dan, čeprav so Nemci izgnali vse razumništvo in vsenarodne voditelje ter tretji del vsega prebivalstva, najzavednejše med njimi in najpogumnejše. Vse slovensko prebivalstvo je bodi aktivno, bodi pasivno v borbi za nemškimi in madžarskimi oblastmi.

Nemci in Nemčurji več ne morejo vzdrževati javnega reda in prometne varnosti, ker prebivalstvo drži z mladino, ki se ji je posrečilo pobegeti pred oblastmi v pohorske in druge hribe, ali pa poskriti v zakotne vasi, kjer nemških posadk ni, a preden pridejo do njih zasledovalne edinice od drugod, jih kmetje opozorijo. Zaradi ponavljajočih se slučajev napadov na nemške vojake in nemške priseljence so nemške oblasti prebivalstvu zagrozile, da bodo za vsakega ubitega Nemca ubili deset Slovencev. Redno se dogaja, da je posestvo, s katerega so pregnali slovenskega kmeta, požgano še tiste noč, ko se vanje vseli kmet iz Nemčije.

V Prekmurju so madžarske oblasti prepovedale rabo slovenskega jezika v vseh šolah in v vseh uradih. Prebivalstvo je moralo vse slovenske napise prebarvati in jih vnovič napisati v madžarščini. Oblasti si prizadevajo na vse načine, da slovenski jezik iztrebijo tudi iz pogovorov in da bi novi rod, ki se v šolah uči madžarščine, slovensčino pozabil in se pomadžaril. V narodu vre. Ni dneva, da ne bi prišlo do resnih nemirov, ki jih madžarske oblasti skušajo zatreti s krvavim terorjem po zgledu svojih sosedov in zaveznikov.

Omenjena oseba je povedala še več podrobnosti, ki jih pa iz razumljivih razlogov ni priporočljivo priobčiti.

Ženeva, 30. okt. (JČO). — V zvezi z močnim odporom slovenskega naroda proti zasednim oblastim se poroča, da je bil vnovič porušen most pri Borovnici. To je bil razlog, zakaj italijanski trgovski minister ni prišel k otvoritvi ljubljanskega jcsenskega velesejma, čeprav je njegov nameravani prihod objavil; zaradi tega in vsled vednih poškodb železniških prog, so Italijani uvedli strožje kazni in v Ljubljani meščanstvu prepovedali pohajanje po ulicah po deveti uri zvečer.

V BENETKAH POBIJAJO NAZIJE

Stockholm, Švedska. (ONA.) — Nekateri nemški krogi govore o Benetkah kot o nekakem "Južnem Amsterdamu", zlasti, odkar so si Benečani nekako prisvojili nizozemski način, "razkazovati" nazijskim vojakom in gestapovcem pot v čudovite beneške kanale. — Uradno nemško poročilo govori o samomorjih, in za mesec oktober navajajo da je bilo nad

50 takih "samomorov" med Nemci v Benetkah. — Nemci so bili že večkrat posvarjeni, naj v Benetkah ne hodijo v nočnih urah posamezni po mestu. Naziji raje poročajo o "samomorih", ne pa da se to umori, ker ako bi pa poročali resnico, bi tako dali ljudstvu v Nemčiji vedeti, kakšno nasprotje vlada v Italiji proti Nemcem.

SLOVENEK, CLEVELANDSKI ŽUPAN

V zgodovini Clevelanda ni bil dosedaj še noben drugi župan izvoljen s tako ogromno večino glasov; uradne številke istih so: Lausche 145,557, bivši župan Blythin 94,767; torej je naš demokratski kandidat porazil svojega republikanskega rasprotnika z 50,790 glasovi večine. V treh slovenskih okrajih je bil volilni izid sledeči: v 10. Lausche 3,811, Blythin 770; v 23. Lausche 6,775, Blythin 927; v 32. Lausche 9,266, Blythin 3,862; torej je dobil naš kandidat samo v treh slovenskih okrajih 19,852 glasov.

ŽUPANOVA POSLANICA SLOVENCEM

Takoj drugi dan po izvolitvi je novi župan Frank J. Lausche v obeh naših lokalnih slovenskih dnevnikih objavil sledečo poslanico slovenskemu narodu:

"Kar verjeti ne morem, da se je uresničil krasen sen in da sem postal bodoči clevelandski župan. Te moje sanje je uresničilo clevelandsko ljudstvo, ki je s svojim glasovanjem dokazalo, da me smatra za voditelja, kateremu lahko zaupa vodstvo tega velikega mesta.

Ampak kljub temu, da sem novoizvoljeni župan, ne pozabite, da sem še vedno Lavšetov Francec, ki ne bo prenehal nikoli biti ponosen na dejstvo, da ga je rodila slovenska mati.

Mr. Ivan Zorman, znani naš pesnik in glasbenik je ob zgodovinski zmagi Franka J. Lauschetu omenil sledeče tri šopke rekoč:

"Dobro nam je, bratje in sestre. Lauschetova mama se blaženo smehlja. Pravkar so spustili doli na zemljo tri šopke dehtečih nebeških rož: prvega na rojstno Dvorsko vas pri Velikih Laščah, drugega mladi clevelandski deklici — ameriški Sloveniji za spomin, tretjega in najlepšega pa so mama vrgli naravnost v naročje sinu Francetu, ki je postal župan milijonskega ameriškega mesta."

V veselju družbi, ko je bil krst pri Peljhanovih

Novi župan je bil rojen v priprosti hiši na 6119 St. Clair Ave., 14. novembra, leta 1895. Njegov oče, Louis Lausche, je bil doma iz Hinj pri Žužemberku in je prišel v Cleveland leta 1889. Njegova mati Frances je bila rojena v Dvorski vasi pri Velikih Laščah in je prišla v Cleveland tudi leta 1889. Poročena sta bila leta 1891.

Louis in Frances Lausche sta imela v svoji hiši na St. Clair Ave. gostilno in restavracijo. Louis Lausche je umrl leta 1907 in Frank, ki je bil tretji izmed 10 otrok, je svoji materi pomagal skrbeti za veliko družino.

Mrs. Frances Lausche je umrla leta 1934.

Mladi Frank je leta 1918 stopil v ameriško armado, kjer je zelo napredoval, tako da je bil po osmih mesecih že poročnik. Ko je prišel od vojakov, je zopet pričel prekinjeno učenje na vseučilišču, kjer se je pripravil za odvetniški poklic.

Po končanih študijah je postal Frank J. Lausche odvetnik, leta 1932 pa je bil imenovan za mestnega sodnika. Pozneje je bil izvoljen za okrajnega sodnika.

IZ UPRAVE

DUHOVNO ZIVLJENJE stopa s pričujočo številko v deseti letnik.

Kot izseljenec med izseljenci, je skušalo D. Ž. zvesto vršiti svojo nalogo svetovalca, učitelja, tolažnika in obveščevalca in moremo ugotoviti, da je strnilo zelo veliko rojakov v krog svojih bralcev.

Čitajo našo revijo radi do malega vsi rojaki. Nekaj je seveda tudi godrnjačevičev, ki jim radi odpustimo, če se za naprej poboljšajo in s koristnimi in dobrohotnimi nasveti naše prizadevanje podpró. Pravica kritiziranja pa pristoji samo zvestemu bralcu in poštenemu naročniku, ki ni ostal na dolgu z naročnino!

Vi naši iskreni prijatelji pa ste povabljeni, da kaj storite z adosego novih naročnikov in oglasov.

"Duhovno Življenje" bo to leto objavljalo španski prevod najpomembnejšega slovenskega romana "Pod svobodnim soncem".

Nekateri naročniki so še na dolgu z naročnino. Naj čimprej spolnijo svojo dolžnost, bodisi osebno ali pa tudi po pošti. Najenostavnejši način pošiljanja po pošti je kupiti poštne bone v željenem znesku. Take bone dobite na vsaki pošti in jih pošljete v priporočenem pismu.

Če bi kdo želel imeti D. Ž. vezano, naj se oglasi. Po dva letnika skupaj dasta lepo knjigo. Vezava 1.80 \$.

Če komu ni letnik popolen, mu lahko nadomestimo nekatere številke.

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844. Tel. 59-1356

Vesela svatba se je vršila pri Mavčevih, Nueva York 2555. Hči Marija in Luka Dobrojevič sta si obljubila zvestobo do groba. Poroča se je vršila 10. dec. v cerkvi Sv. Magdalene in siever prav po našem slovenskem običaju, s sveto mašo, med katero smo doživeli tudi prijetno presenečenje, da je med vso sveto mašo prepevala Zofka Suličeva naše lepe pesmice in na orglje jo je spremljal Trebše. Poročne obrede je opravil slov. kaplan g. Janez Hladnik.

Vsa Mavčeva družina je bila vsak čas med najprivnimi kulturnimi slovenskimi delavci v Buenos Airesu; zavedni Slovenci, ki so ostali tudi zvesti našim verskim tradicijam. Zato pa je za ves Slovenski dom dan poroke vnete članice Marije Mavčeve pomemben dogodek in so zato številni prijatelji prihitei, da ji voščijo srečo na novi življenjski poti. Opoldne in zvečer je bila vsa hiša polna veselih svatov, dokler ni mlada nevesta odhitela v svoj novi dom v Muñiz FCP.

Nevesta je doma iz Lokev pri Trstu, ženin pa iz Dubrovnika.

Ponesreči se je v kamnolomu v Rio Ceballos pri Cordobi **Vinko Žvanut** iz Lozije pri Vipavi. Zvalila se je nanj teška skala in mu strla levo nogo in ga še drugače poškodovala. Odpeljal so ga v sanatorij, kjer je ostal pohabljen za celo življenje.

Bilo je že več naših rojakov, ki so pustili življenje ali zdravje v istem kamnolomu, pa doslej še nobeden ni dobil nobene socialne pomoči od lastnikov.

Prizadeti ima v Buenos Airesu bratranec, nekaj sorodnikov tudi v Rio Negro.

† **V Rosariu** je zatisnila oči **Marija Bizjak** doma iz Avč pri Gorici. Bila je bolna že dalje časa in je slednjič njeno zdravje izhiralalo na raku. Bila je operirana, v bolnici "Rosario", a nekaj dni na to je umrla 28. nov. in bila pokopana ob spremstvu mnogih rojakov. Dobra žena in mati zapušča dva sina v Rosariju, dva pa v domačem kraju.

PROSLAVA DNEVA ZEDINJENJA

Še nikdar niso bile vse jugoslovanske vrste tako strnjene kakor letos, ko je domovina trenutno razkosana.

V Buenos Airesu so se ob tem spominu vršile različne slovesnosti, med katerimi je bila najveličastnejša ona, ki jo je organizirala Jugoslov. Narodna Obrana v soboto zvečer 29. nov. Zbralo se je 3000 oseb, med katerimi je bilo videti marsikak obraz tistih, ki so bili dosej nasprotni Jugoslaviji. Proslava je bila zelo lepo organizirana in je dala zadoščenje tudi najbolj zahtevnemu vdeležencu.

Prav tako lepo je uspel program za nedeljo 30. nov., ko se je pri sveti maši zbralo mnogo stotin rojakov. Peveci so se ta dan izredno potrudili in očarali s svojim nastopom. Poseben umetniški užitek je preskrbela gospa Widrova, ki je zapela spev "Kruh angeljski".

Nato se je vršil sprejem v poslanstvu, kamor so pohiteli rojaki da potrdijo tudi s svojim podpisom svojo zvestobo Domovini in trdno zaupanje v njeno skorajšnje vstajenje. Posebno opažena je bila tudi prisotnost naših Prekmurcev, kar je važno precej prizadevajo, da bi našim rojakom no temboj, ker se madžarski intriganti zmešali glave. Toda oni so in ostanejo Slovenci in vedó da Prekmurje nima nikjer drugje svoje gospodarske in narodne bodočnosti kot ob strani matere Slovenije v skupni Jugoslaviji.

7. dec. se je vršila skupna proslava vseh slovenskih društev v prid J.N.O. V prostorih Ljudskega Odra se je zbralo kakih 1500 rojakov, ki so sledili z navdušenjem lepemu programu, na katerem so nastopila vse slovenska društva in manifestirala s tem svojo voljo, da gremo naprej čez vse razlike v strnjeni borbi za zopetno osvoboditev domovine.

V istem smislu se je vršila tudi prireditev skupine društev v Villi Devoto dne 14. dec. na odru GPODS, kjer so lepo zapeli zbori vseh nastopajočih društev in za zaključek igrali igro Kralj Matjaž. Prireditev je bila zelo bilno obiskana.

KRVAVA RIHTA V TRSTU

Vsa svetovna javnost je pozorno prisluhnila tržaškemu dogodku, ki so nov dokaz, da je Primorska slovenska in jugoslovanska. Sicer so skušali italijanski speltkarji prikazati tržaški proces v drugačni luči, toda mi vsi vemo, da je ta prizor le ena točka iz boja slovenskih narodnjakov za svobodo našega Primorja.

Namen tega italijanskega postopka je, zadušiti v narodu klicu upanja, ki grozi zanetiti očitni upor v slovenskih in hrvaških krajih. Zato so spravili slovenske narodnjake v zvezo z različnimi dogodki v notranjosti Italije in zatožili naše ljudi kot "komuniste". Izmislili so si tudi atentat na Mussolinija v Kobaridu leta 1938, ko je bil duče "čudežno" rešen... "Atentator" je bil tedaj mladoleten fant, ki je svoji mačehi zaupal, da hoče dučerja ubiti. Ko je Mussolini prišel l. 1938 v naše kraje, je bila mačeha še vendarle nekoliko nezaupna do svojega sinovca, ki ga je pregovorila, da naj nikar ne poskuša ničesar storiti — mu je še žepe pretipala, če ne nese kaj s seboj... in tako je bil Mussolini "čudežno" rešen...

Fašistični "posebni tribunal zazaščito države", ki ima svoj sedež v Rimu, je sedaj že tretji krat presečil svoj sedež v Julijsko Krajinu. Prvi krat se je to zgodilo leta 1929, ko je v sramotnem procesu obsodil na smrt Vladimirja Gortana, štiri njegove tovariše pa vsakega na trideset let ječe, čeprav ni bilo nikakor mogoče dokazati, da je kdo izmed njih streljal na fašiste, ko so v aprilu 1929 z orožjem v roki gnali prebivalstvo hrvaške vasi "volit" za fašistično listo v Pazin. Druga preselitev črnega fašističnega tribunala iz Rima je bila leta 1930, ko se je začel proces zaradi atentata na "Popolo di Trieste", proces ni je končal s smrtnimi obsodbami izrečenimi proti bazoviškemu mučenikom Bidovcu, Milošu, Marušiču in Valenčiču.

OBTOŽNICA. — Sedaj je fašistično sodišče v tretje prišlo v naše kraje. Italijanska službena agencija Stefani je v torek 2. t. m., priobčila poročilo, da so oblasti odkrile "veliko zaroto proti državi", v katero je zapletenih 71 oseb; 60 jih je bilo aretiranih v Trstu. Obdolženi so, da so "najbrž" izvršili atentat na smodnišnico v Piacenzi dne 8. avgusta 1940, pri čemer je bilo 42 oseb ubitih in 756 ranjenih; da so vrgli v zrak smodnišnico v Bologni, dne 25. avgusta 1940, pri čemer je bilo ubitih 95 oseb, ranjenih pa 300; da so pognali v zrak smodnišnico v Klani, blizu jugoslovanske meje, pri čemer ni bilo človeških žrtev, pač pa je bila materialna škoda ogromna: uničenih je bilo mnogo topov, strojnice in en milijon nabojev.

Obdolženi so nadalje, da so izvršili atentate proti šolam v Boveu, Čezsoči in

Plužnah; da so pri Trbižu vrgli v zrak železniško progo; da so leta 1938 namestili ubiti Mussolinija, ko je prišel na obiske v Kobarid, a se je ta načrt "na čudežen način" izjalovil; da so bili vdeleženi pri umoru nekega para v Marangoniju (?); da so izvršili atentat na most pri Arnoldsteinu, ki veže Italijo z Nemčijo ter da so vršili špijonažo.

ZAPLENJENO OROŽJE. — Oblasti so zarotnikom zaplenile "samo en del" orožja, in sicer: 215 kg razstreliva, 20 kg gelinita, 18 kg dinamita, 149 ročnih granat 79 eksplozivnih in zažigalnih svinčnikov, 125 metrov vžigalne vrvi, 2 strojnici Fiat, tri brzostrelne puške tipa Mauser, vojaške samokrese 1600 nabojev za strojnice, 1797 nabojev za samokrese in še druge naboje za vojaške puške.

Središče tega gibanja je bilo, po italijanskem poročilu, v Trstu in "vsí zarotniki so bili polni sovražstva proti Italiji". "Izrabljali so položaj slovenske manjšine za ustvaritev prevratnega ozračja" in sodelovali so v organizaciji ljudje različnih političnih prepričanj. Med njimi so bili komunisti, ki so hoteli združiti vse primorske, koroške in jugoslovanske Slovence v sovjetski državi. Obenem trdi obtožnica, da so bili zarotniki v zvezi z organizacijo, ki je delovala v Jugoslaviji in v kateri so sezbirali politični ubežniki (poročilo najbrž misli Savez primorskih emigrantov).

9. dec. se je zaključilo zaslišanje te "krvave rihte" ter je dobil besedo državni pravdnik Fallace. V svojem obtežilnem govoru je dokazovala, da so obtoženci delovali proti fašizmu in proti Italiji, ker so hoteli doseči, da bi se Julijska Krajina odcepila od Italije in se priključila "drugi državi".

Na koncu svojega govora je Fallace zahteval smrtno obsodbo za dvanajst obtožencev, ki so: Lavo Čermelj, Anton Ščuka, Ivan Ivančič, Franc Kavš, Viktor Bobek, Friderik Lomek, Šime Kojič, Vekoslav Tutan, Teodor (priimek popolnoma nečitljiv), Josip Tomažič, Ivan Lutman ter neki Vrančič. Za ostale obtožence je državni pravdnik predlagal ječo od 3 do 30 let, za dva — Rudolfa Lenarta in Josipa Kosa — pa oprostitev.

V nadaljnjem poteku razprave je bilo 9 obsojenih na smrt, 58 na ječo in 4 so bili oproščeni.

Od 9 obsojenecv je bila za 4 spremenjena smrtna kazen na dosmrtno ječo; 5 obsodb pa je bilo takoj izvršenih in je tako zopet padlo 5 žrtev, naših narodnih mučencov, katerih kri bo seme naše bližnje svobode.

Usmrtni so bili: Viktor Bobek, Josip Tomažič, Franc Kavš, Ivan Ivančič ter Vrančič.

Ustreljeni so bili najbrže v Bazovici. Njihova imena bodo stala za vedno zapisana v našo zgodovino.

Ta bridki dogodek je ostro odjeknil med vsemi rojaki.

Primorski odbor je ob tej priliki poslal brzojavko Rooseveltu, Churchillu, Stalinu in Šanoviču.

Vsi naši rojaki iz Primorja pa naj dadejo svoje slovensko srce, ki birdko trpi ob tem krivičnem preganjanju in naj se priglasiijo Primorskemu odboru na naslov: Primorski Odbor, Corrientes 3114, Buenos Aires.

Prispevajte za akcijski fond!

KRŠČANSKA SOCIALNA NAČELA

O DOLŽNOSTIH MOGOČNIH IN PRAVICI STISKANIH

4. Tega predmeta smo se sicer že več kot enkrat prilično dotaknili, v tej okrožnici pa smatramo za vestno dolžnost, ki nam jo nalaga naša apostolska služba, da posebej z vso natančnostjo obravnavamo to vprašanje, da se tako pojasnijo načela, ki bi mogla to borbo rešiti v duhu resnice in pravičnosti. V resnici težko je to vprašanje in tudi zelo nevarno. Zelo težavna naloga je namreč določiti pravice in dolžnosti, ki se jih imajo držati bogati in ubožni, tisti, ki dajejo snov (t. j. gospodarji obrata) in tisti, ki delajo (t. j. delavci). Zelo nevarno je tudi to preporno vprašanje, ker ga vseprek nemirni in premeteni ljudje zlorabljujejo, da s tem rušijo spoznanje resnice in množico nahujskajo k uporu. Naj bo že stvar kakor hoče, prepričani smo in vsi to priznavajo, da je treba najubožnejšemu stanu ljudi hitro in smotreno pomagati, ker večina teh ljudi živi v tako žalostnih in bednih razmerah, da niso človeka vredne. Ker je namreč preteklo stoletje uničilo vsa stara udruženja delavcev, in ni stopila na njihovo mesto nobena nova zaščita, ter so vse državne ustanove in zakoni izgubili vso prejšnjo versko podlago, zato se je polagoma tekom časa zgodilo, da so bili delavci brez pomoči in zaščite prepuščeni brezsrčnosti gospodarjev in neukročeni dobičkaželjnosti konkurentov.

“Zelo težavna naloga”, pravi Leon XIII., je namreč določiti pravice in dolžnosti, ki se jih imajo držati bogati in ubožni, tisti, ki dajejo snov ali tvarno (to je: gospodarji obrata) in tisti, ki delajo (to je: delavci). S temi besedami se je dotaknil papež najbolj važne točke socialnega vprašanja, ki si brez nje kake njegove rešitve sploh misliti ne moremo. Opozoril je s temi besedami na rak-rano današnje človeške družbe, na vir vsega socialnega nereda, to je na nesorazmernost pravice in dolžnosti. Veliko je govorjenja o socialnem vprašanju in socialnem redu. Toda večkrat izgleda, kakor da si nismo niti prav na jasnem, v čem prav za prav obstoji socialni red? Je-li morda to sedanje policijsko in vojaško zavarovano stanje meščanske družbe, bodisi v domačem, poklicnem ali javnem življenju? Tako si pač ta red predstavlja gospodarski liberalizem. Ali je morda socialni red v tem, da preneha v družbi vsaka neenakost, da nastane družba brez avtoritete in brez podreditve, ki jo drži skupaj velikanski birokratični aparat, in je sicer brez vsake notranje vezi? To je socialistični pojem socialnega reda. Obema nasproti pa stoji krščanski pojem socialnega reda, ki vidi v socialnem redu človeško družbo, katero vežejo med seboj obojestransko pravice in dolžnosti vseh članov človeške družbe, z eno besedo, tako stanje pravičnosti v človeški družbi, ki obsega stalno pripravljeno posameznikov in družbe, tepravice in dolžnosti res tudi izenačiti.

Uprav pravičnost je tisti vzor, po katerem dandanes na stotisoče in stotisoče delavcev dviga hrepeneče svoje roke, vanjo je uprtih na milijone oči in že ob misli nanjo jim sree hitreje bije. Toda ta pravičnost je v današnji človeški družbi postala le tvor domišljije in le tvor domišljije je ona v velikem delu delavstva, ki hoče pravico brez pravičnosti, pravico brez pravosti, pravo brez Boga.

Resnica je namreč, da pravice brez Boga ni, kajti vsako pravo ima le tedaj v človeški družbi resnično veljavo, če je v isti družbi na katerikoli način priznana dolžnost, ki odgovarja temu pravu. Brez pomena je namreč pravica, če ni nikogar, ki bi čutil obveznost in dolžnost, da to pravico tudi upošteva. Dolžnost pa ima svoje zadnje poroštvo, da bo izvršena, le v pravni za-

vesti človeka in pravna zavest ima svoj trdni temelj le v Bogu. Vendar pa je v človeku zavest naravnih pravic tako živa, da se ne zgubi, tudi če on in družba Boga tajita. Razložek je le v tem, da človek potem pravico vzame s silo, če je drugače ne dobi. Zato je naravna posledica pravice brez pravičnosti, ki bi pravico priznala in dala, boj, in ni samo slučaj, da uprav današnje človeško družbo tako razjeda razredni boj pod geslom: boj za pravico, in ni samo slučaj, da so mnogi dandanes prepričani, da ni možno doseči pravice brez razrednega boja.

Čut za pravičnost se je v človeški družbi že zdavnaj izgubil. Še nedavno je nek svetovnoznani pravnik rekel, da se vsa pravna veda dandanes peča z obstoječimi in veljavnimi pravicami, s pojmom pravičnosti pa nima nobenega opravka. Povedal je s tem samo javno tajnost, ki je že davno prešla v življenje. Pravica brez pravičnosti pa je vedno “pravica močnejšega”, je vedno razredna pravica, in zato dosledno tudi mora vedno voditi v razredni boj. Strašne so bile in so morale biti posledice tega pravnega pojmovanja, ko se je isto preneslo na narodno gospodarsko polje. In v resnici vidimo, da je ves gospodarski in socialni razvoj odkar je nastopil gospodarski liberalizem vodila pravica močnejšega. Vsa pravica močnejših pa je seve le tako dolgo veljavna, dokler so le ti v resnici močnejši. Potem pridejo pa na vrsto oni, ki so močnejši kot ti. Prijavila sta se za pravico socializem in komunizem pod zastavo Marksa in napovedala razredni boj. Toda upravičena je bojazen, da bo tudi ta pravica postala pravica močnejšega, ker hoče biti pravica brez Boga, brez pravne reda in naravno tudi brez pravičnosti. Pravica močnejšega, pravica brez pravičnosti je seve tudi v tem slučaju krivična in mora jo nujno zadeti ista usoda, da bo namreč veljavna le tako dolgo, dokler zopet ne pridejo na vrsto močnejši. Uprav zato je dvignil svoj glas papež Leon XIII. zahtevajoč pravico pod zastavo božjo, ki ima določiti pravice in dolžnosti, ki se jih imajo držati bogati in ubožni, to je vsi brez izjeme, in edino ta pravica more imeti trajno vrednost, ker ima svoj temelj in poroštvo v pravni zavesti, to je v Bogu.

Ta vsestranska pravičnost je v današnji dobi tolikanj bolj potrebna, kolikor bolj je gospodarsko življenje komplicirano in kolikor večja je v tem oziru medsebojna odvisnost. Dokler so bila gospodarstva dežele ali pokrajine več ali manj samostojna in neodvisna drugo od drugega, je storjena krivica zadela le enega, le posameznika. Ker so pa dandanes vsa gospodarstva kake pokrajine ali države medseboj odvisna in skoro nihče sam ne pridela kruha, ki ga jé, ne dela obleke, ki ga pokriva, ne hiše, v kateri stanuje, amjak to delajo drugi mesto njega in on zato zanje dela v rudniku, v tovarni, v mlinu, na polju ali pri pisalni mizi, ker torej dandanes vsled delitve in združitve dela, vsi delajo eden za drugega. Če dobi v smislu pravičnosti vsak član, ki dela, za svoje delo pravično plačilo, in so prav tako pravično nastavljene tudi cene za blago, ki ga potrebuje, potem pravimo, da vlada v družbi pravičnost. Ako pa katerikoli teh predpogojev ni izvršen, tedaj trpe vsi člani družbe in vsi čutijo storjeno krivico. Toda ée enkrat pravičnost v menjalnem prometu ne velja več, potem pač mora družba vedno bolj padati iz ene krize v drugo in v gospodarstvu se nujno morajo vršiti stalni boji med delavci in kapitalisti, ali z drugimi besedami povedano, razredni boj je potem neizogiben. In ta boj bo trajal tako dolgo, dokler ne bo dosežena ona pravica, ki ima svoj temelj v pravni zavesti, to je v Bogu.

(Nadaljevanje)

"SLOVENSKA KRAJINA"

Cenjeni rojaki, Prekmurci in Slovenci! Vesele božične svétke in srečno in veselo novo leto vam želim, v imeni društva "Slovenske Krajine".

Dve leti je ka se je tou naše malo društvo nastavilo, in je že precešnji cvet pokazalo. Kak mlado drevesce posajeno, či vidimo da ima na spomlad, dve trijetvetk, je več pazljivo gojimo, ker znamo, da či bomo je boljše gojili, več sadüj nam bo dalo. Ravno tak je z društvom. Društvo "Slovenska Krajina" je več v tom kratkom časi pokazalo svoje prve cvetke, štere moremo skem večjov skrbjov čuvati, in vsov možjov naprej gojiti, da bo nam tak ležej in hitreje skem več sadüj dalo. Cilo v gnéšni časi, nam je najbolj potrebna vsa sküjna složnost, da je cejli svet zmešan v eno klavnico. Gde nej na stotine liki na sto jezere našij siromaškij bratov spokoljejo. In tou za voljo pár egoističnih glavačov. Šteri neščeje poznati, božjih zapovedi. Šteri strašno grešijo proti petoj, sedmoj in desetoj božjim zapovidam. Da bomo se ležej branili, tej človeški mesarjev, in se podpirali v našij nevoljah, nam je potrebna vsa moč, da se vsi dobro zdrüžimo v eno društvo, Slovenska Krajina, zato ka smo slovenski sinovje in hčere in nas je slovenska zemlja zgojila štero ne smemo nigdar zatajiti.

Zato vas že v naprej pozivam, da se vsi udeležite obėnoga zbora, dnė 18-ga januarja 1942, gde bodete zvedeli vse društveno delovanje in nje stanje; gde si bomo tudi zvolili naše vodite. Priliko bo moü tudi vsak pošten Prekmurec y Slovenec, štəri so ešče nej člani ali članice, pristopiti k društvu po navodili društvenih pravil. Čüo sam tüdi da me nekateri kritizėrajo zakaj ne dam vsak mesec v revijo računov. Za yolo zaposlenosti. A vsaki član pa lahko zvede in vidi, na društvu. Na obėnom zbori bo pa itak vsaki čüo. In potem bo vse nap sano v revijo. Nemejte straha, ka vam bo od vsakega centa račun dán. Jes pa od vas drügo ne zelen, da rédno sodeljüjete in pomagatė društvo, kak je štoj mogoči. Kak sam v prešnjøj številki pisao, da bi nam poslali liste za kandidate novoga odbora, ka bi na obėnom zbori tak hitreje šlo, smo ešče do zdaj ne dobili nobene. Zato vas prosim da nam do 10-ga januarja pošljete, in to bár za pét glavnij funkcionarjev, ali pa za vse fküper za 17 odbornikov. Tak po tem ne bo moglo biti nikšega prepira. S tem vas pozdravljam vam vdani

Adalbert Preininger, Predsednik.

Cenjenim rojakom.

V imeni društva "Slovenske Krajine" Vas pozdravljam ino vam želim vesele Božične svetke ino srečno novo leto. Posebno prosim vse cenjene člane in članice, da naj poravnajo članarino ka se že bliža konec toga poslovnoga leta. Ka na obėnom zbori štəri se bo vršil 18. januarja 1942, lejko predamo račun.

Ivan Hozjan, tajnik.

EL PROCESO DE TRIESTE

Han sido acusados 62 yugoslavos de actividades antifascistas. La actividad de ellos es la manifestación de la voluntad de casi un millón de yugoslavos en las Provincias de Goricia, Trieste e Istria. E ta vez han sido condenados a muerte 9, de los cuales ya han sido ejecutados 5.

El Comité yugoslavo pidió intervención de Su Santidad Papa Pio XII. por el intermedio del nuncio apostólico. Reproducimos el correspondiente telegrama:

A Su Excelencia Reverendísima
Monseñor José Fietta,
Nuncio Apostólico,
BUENOS AIRES.

En nombre de treinta y cinco mil católicos eslovenos y croatas de la Venecia Julia residentes en la Argentina rogamos quiera Vuestra Excelencia Reverendísima implorar la intervención de Su Santidad para salvar de la muerte a los miem-

bro de la minoría yugoslava de Italia actualmente acusados en Trieste ante el Tribunal Especial que, por tercera vez, se traslada, bajo la presidencia de un alto dignatario fascista, a nuestra región para juzgar a yugoslavos. Habiéndose construido un monstruoso proceso en el que se imputan a los acusados delitos fantásticos, son justificados nuestros temores de que volverán a caer inocentes, como ya

aconteció repetidamente en las últimas dos décadas, desde que la minoría yugoslava vive bajo Italia. Anticipamos a Vuestra Excelencia Reverendísima por su intervención, el reconocimiento de los yugoslavos de la Venecia Julia.

Por el Comité de los Yugoslavos de la "Venecia Julia"
Firmado: Medvešček, presidente.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasco 431

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

Obrnite se v vseh pravnih zadevah na našega prijatelja spretnega advokata

Víctor E. Clement

A B O G A D O

Estudio: SAN MARTIN 233, IV.

Horario: 10—12, 15—17.

Telef. 33-6455; 63-3253

Bme. Mitre 234

je bančni naslov, kjer se izvršijo vsi posli z natančnostjo in hitrostjo. Uradniki vaše lastne narodnosti vas postrežejo v vašem jeziku. Poslužite se tam naših ugodnih pogojev, da odprete "Hranilni račun"

BANCO HOLANDES UNIDO
SUCURSAL BUENOS AIRES
Casa Central: 25 de Mayo 81
Agencia No. 1: Corrientes 1900 • Agencia No. 2: Cabildo 2426/30
DIRECCION GENERAL: CURAÇAO